

١

مبانی PLC

PowerEn

اهداف آموزشی

- آشنایی با انواع مختلف PLC ها
 - ۲. آشنایی با سخت افزا*ر* PLC
- ۳. عملکرد درونی وپردازش سیگنال PLC ها

1-1- مقدمه

نیاز به کنترل کننده هایی با هزینه کمتر ، کاربرد متنوع تر و سهولت استفاده بیشتر ، منجر به توسعه کنترل کننده های قابل برنامه بر مبنای میکرو پروسسورها شد و از آنها بطور گسترده ای در کنترل فرآیندهای و ماشین آلات استفاده گردید .

PLC ها در آغاز بعنوان جانشینی برای سیستم های منطقی رله ای و تایمری غیر قابل تغییر توسط اپراتور طراحی می شوند تا به جای تابلوهای کنترل متداول و قدیمی استفاده شوند. PLC ها توانستند سهولت و استفاده و قابلیت انعطاف پذیری زیادی را به سیستم های کنترل ارزانی دارند .این کار بوسیله برنامه ریزی آنها و اجرای دستورالعمل های منطقی ساده که اغلب به شکل دیاگرام نردبانی است صورت میگیرد . PLC ها دارای یک سری توابع درونی از اغلب به شکل دیاگرام نردبانی است صورت میگیرد . قبیل تایمرها ، شمارنده ها و شیفت رجسترها می باشند که امکان کنترل مناسب را ، حتی با استفاده از کوچکترین PLC نیز فراهم می آورند .

یک PLC با خواندن سیگنال های ورودی ، دریافتی از پروسه مورد نظر ، کار خود را شروع کرده و سپس دستور العمل های منطقی (که قبلاً برنامه ریزی شده و در حافظه جا گرفته است) را بر روی این سیگنال های ورودی اعمال می کند و در پایان سیگنال های خروجی مطلوب را برای راه اندازی تجهیزات و ماشین آلات پروسه تولید می نماید . تجهیزات استانداردی درون PLC ها تعبیه شده اند که به آنها اجازه می دهد مستقیماً و بدون نیاز به واسطه های مداری یا رله ای ، به المانهای خروجی یا محرک و مبدل های ورودی (مانند پمپ ها و سوپاپ ها) متصل شوند .

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	٣	PLC مبانی
PowerEn		

با استفاده از PLC ها ، تغییر یک سیستم کنترل بدون نیاز به تغییر محل اتصالات سیم ها ممکن شده است و برای هر گونه ، تغییر کافی است که برنامه کنترل تغییر یابد .

PLC از نظر ساختمان داخلی شبیه کامپیوترهای معمولی هستند (شکل ۱–۱)، ولی برخی ویژگیهای خاص ، آنها *ر*ا ابزا*ر*ی مناسب جهت انجام عملیات کنترل صنعتی نموده است .

PLC نگاهی گذرا بر تاریخچه PLC

اندیشه ساخت PLC در آغاز سال ۱۹۶۸ توسط یک گروه از مهندسین شرکت General اندیشه ساخت MLC در آغاز سال ۱۹۶۸ توسط یک گروه از مهندسین شرکت motors آمریکا مطرح شد . در این طرح کنترل کننده می بایست دارای خصوصیات اولیه زیر می بود :

۱- به سادگی قابل برنامه *ر*یزی و همچنین برنامه *ر*یزی مجدد بوده (ترجیحاً در کارخانه) ونیز ، قابلیت تغییر ترتیب و توالی عملیات کنترل *ر*ا داشته باشد .

۲____۲- نگهداری و تعمیرات آن آسان باشد ، ترجیحاً با استفاده از ماژول های افزودنی

مبانی PLC

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی

PowerEn

۳- الف) دارای قابلیت اطمینان بیشتر در محیط های صنعتی می باشد.

ب) کوچکتر از رله معادلش باشد

٤- در عمل هزینه قابل *ر*قابت با تابلوهای *ر*له ای و نیمه هادی داشته باشد .

۴

این امر موجب شعله ور شدن شوق شدیدی در بین میندسین همه شاخه های علوم در مورد اینکه چگونه از PLC می توان در کنترل های صنعتی استفاده کرد گردید. این بذل توجه شدید به قابلیت و تسپیلات برتر PLC ها بود که سبب شد آن ها را به سرعت به فن آوری روز و در دسترس تبدیل کند . دستور العمل ها نیز سیر تکاملی خود را به سرعت از فرمان های منطقی ساده به دستورالعمل های شامل اجرای عملیات مربوط به شمارنده ها ، تایمرها ، شیفت رجیسترها و سپس توابع ریاضی پیشرفته در PLC های بزرگتر طی کردند . به موازات آن ، در سخت افزار PLC نیز پیشرفت ها با حافظه های بزرگتر و تعداد بیشتر ورودی ها و خروجی های تعبیه شده بر روی ماژول های جدیدتر ، دنبال شد در سال ۱۹۷۶ دیگر امکان کنترل ماژول های ورودی /خروجی را دور فراهم آمده بود. در این گونه کاربردها تعداد متعددی از این ورودی / خروجی ها که چند صد متر با PLC ، در فاصله داشتند می بایست از طریق یک خط ارتباطی بطور مداوم Monitoring شوند و یا دستورات لازم به آنها اعمال شود شرکت آمریکایی آلن برادلی معرفی شد . این PLC بر مبنای ریز پردازنده (800 ناشد بوده اشرکت آمریکایی آلن برادلی معرفی شد . این PLC بر مبنای ریز پردازده این این وسیله مور از این ورودی میزو مازول های وروسیوری (مام از مین بر مینای بر مین و با این از می این این مریزه بردازنده ای این از می از اسی ای این از ای این مریز از این ورودی ای معرفی شد . این PLC بر مبنای ریز پردازنده ای 800 ناشد بوده شرکت آمریکایی آلن برادلی معرفی شد . این PLC بر مبنای ریز پردازنده ای 800 ناشد بوده می جست .

آهنگ رشد کاربرد PLC ها در صنایع ، تولید کنندگان را تشویق به گسترش و توسعه خانواده سیستم های اساس_میکرو پروسسوری با سطوح عملیاتی مختلف کرده امروزه محدوده PLC های در دسترس از PLC های جامع و کامل کوچک با ۲۰ ورودی /خروجی و ۵۰۰ مرحله مرحله ۳ یا گام برنامه نویسی تا سیستم های ماژولار با ماژول های قابل افزایش را در بر گرفته است . این ماژول ها برای انجام وظایفی نظیر :

مبانی PLC

PowerEn

بال	جنبه پیشرفت
۱۹۶۸	اندیشه و مفهوم کنترلکنندههای قابل برنامهریزی زاده شد.
1989	- سخت افزار - CPUی کنترل کننیده بنا دسیتورات منطقی و IK حافظته و ۱۲۸ ترمینیال ورودی/
	خروجى
ነግላቶ	استفاده از چند بردازشگر با یک PLC ـ تایمرها و شمارندهها ؛ عملیات محاسباتی، ۱۲ K حافظه و
	۱۰۲۴ ترمینال ورودی/ خروجی
1946	سیستمهای ورودی/ خروجی با فاصله دور معرفی شد
1974	PLCهای اساسـمیکروپروسسوری معرفی شدند
۱۹۸۰	توسعه مدولهای ورودی/ خروجی هوشمند
	بهبود وسایل و تسهیلات ارتباطاتی
	بهبود خصوصیات نرمافزارها (مثلا قابلیت مستندسازی)
1985	PLCهای کوچک و کم هزینه معرفی شدند
۱۹۸۵ به بعد	ا شبکهبندی همه سطوح PLC، کامپیوترها و ماشینهای تحت استاندارد GM MAP، کنترل توزیع
	شده و سبسله مراتبی کارخانههای صنعتی

جدول ۱–۱ ظهور و توسعه کنترل کننده های قابل برنامه ریزی طی سالیان گذشته

راهکارهای ماژولار سازی PLC ها ، امکان گسترش یا بهبود یک سیستم کنترل را با حداقل هزینه و اشکالات فراهم می سازد امروزه PLC ها تقریباً با همان سرعت پیشرفت میکروکامپیوترها مراحل پیشرفت و توسعه را پشت سر میگذارند ، با این تفاوت که تاکید ویژه PLC ها بر روی کنترل کننده های کوچک ، کنترل عددی /وضعیتی و شبکه های ارتباطی می باشد . از نظر بازار نیز ، بازار کنترل کننده های کوچک از اوایل سال های دهه ۸۰ رشد سریعی را شاهد بوده است چرا که در خلال این سالها ، تعدادی از کمپانی ها ژاپنی ، PLC های بسیار کوچک و کم هزینه ای را معرفی کردند که از سایر محصولات آن زمان بسیار ارازنتر بودند به این دلیل مشتریان بالقوه ای در صنعت ، توانایی خرید کنترل کننده های قابل برنامه ریزی را این دلیل مشتریان بالقوه ای در صنعت ، توانایی خرید کنترل کننده های قابل برنامه ریزی را این این دلیل مشتریان بالقوه ای در صنعت ، توانایی خرید کنترل کننده های قابل برنامه ریزی را یافتند . این روند با عرضه PLC های کارآمدتر تا حد ممکن ارزانتر ، ادامه یافت . در شکل (۱-

شکل (PLC (۲-۱) های کوچک

PowerEr

PLC مقایسه PLC با سایر سیستم های کنترل

جدول ۱–۲ مقایسه ای بین انواع متفاوت ابزارهای کنترلی *ر*ا به تصویر می کشد. این جدول تنها اشاره ای کلی بر برخی قابلیت های آنها همراه با اطلاعات تکنیکی است که می تواند ا*ز* بر گه اطلاعات سازندگان تهیه شود .

سیــــــتمهــــای	سيستمهاى منطقي ديجيتالي	سیستمهای رلهای	پارامترها
کامپیو تری			
زیاد	کم	نسبتا کم	هزينسه اجسراي
			هر عمل
المسبتا فشرده	بسيار فشرده	بزرمى	ابعاد فيزيكى
انسبتا سريع	بسيار سريع	کیم آ	سرعت اجرا
بسيار خوب	خوب	عالى	مــــصونيت در
			قبىسال نىسويز
			//كتريكي
برنامە تويسى بىسيار	طراحي وقت محير	طراحيي والينصب	الصب
وقتكير		وقتاكير	
دارد	د/رد	الدارد	قابليت اجرايسي
			توابع پيچيده
كاملا سادہ	مشکل	بسيار مشكل	سنهولت تغييسر
			عمليات
مىدە تىمىداد زىيادى	بد اگر آیسیها لحیم شده	بد-به دلیل تعداد	س
بورد مخصوص	باشند	متعددی کنتاکت	ن <i>گهدار</i> ی
	میــــــــــــــــــــــــــــــــــــ	سيستمهای منطقی ديجيتالی ميــــــــــــــــــــــــــــــــــــ	سيستمهای رلهای سيستمهای منطقی ديجيتالی ميسستمهای رلهای نسبتا کم کم زیاد بررگ بسیار قشرده نسبتا قشرده کم بسیار سريع کم بسيار سريع عالی خوب بسيار خوب عالی و قصت گير طراحی وقت گير ادارد وقت گير ندارد دارد بسيار مشکل کاملا ساده بدير تعداد زيادی متعددی کنتاکت باشند متعددی کنتاکت

جدول ۱-۲ مقایسه سیستم های کنترل

با یک مقایسه ساده PLC ها خود را بعنوان بهترین انتخاب برای سیستم های کنترل نشان می دهند. مگر اینکه سرعت عملکرد بالاتر از PLC با حفاظت و مقاومت در برابر نویزهای الکتریکی مد نظر باشد که در این حالتها به ترتیب سیستم های دیجیتالی غیر قابل تغییر توسط اپراتور و سیستم های رله ای انتخاب شایسته ای برای سیستم کنترل می باشند . در این امر به کارگیری توابع پیچیده نیز ، یک کامپیوتر معمولی تا اندازه ای بهتر از یک PLC بزرگ مجهز به کارت توابع مربوطه می باشد. اما فقط از نظر ایجاد توابع نه اجرای آنها ، زیرا PLC ها بدلیل محول کردن بخشی از پردازش به پردازشگرهای اختصاصی مربوط به ماژول های اجرا کننده وظایف ویژه (نظیر ماژول های PLC) کارآمد تر خواهند بود. بنابراین PLC ها محاسبات مربوط به این توابع کنترلی را مستقل از پردازشگر اصلی انجام می دهند و در واقع مانند یک

آوران فنون پتروشيمي 🤇	شرکت ره	Y	مبانی PLC

PowerEn

PLC ها دارای یک سری مشخصات سخت افزاری و نرم افزاری می باشند که آنها را برای کنترل محدوده وسیعی از تجهیزات صنعتی ، بسیار ایده آل ساخته است. اکنون به ذکر جزئیات این ویژگی ها خواهیم پرداخت.

PLC سخت افزار PLC

PLC ها کامپیوترهایی، ساخته شده به منظور خاص هستند که شامل سه قسمت اصلی اجرایی می باشند :

۱-پردازشگر ، ۲- ورودی /خروجی ، ۳- حافظه –سیگنال های ماخوذ از فر آیند از طریق ورودی به PLC فرستاده شده و آن گاه در حافظه جایی که PLC فرمان های منطقی برنامه ریزی شده را به این ورودی ها اعمال میکند ، ذخیره می شوند. سپس سیگنال های خروجی به منظور راه اندازی تجهیزات مورد نظر ،تولید می شوند. عملی که رخ خواهد داد کاملاً به برنامه کنترل که در حافظه نگهداری می شود بستگی خواهد داشت. در PLC های کوچک تر، برنامه کنترل که در حافظه نگهداری می شود بستگی خواهد داشت. در PLC های کوچک تر، برنامه کنترل که در حافظه نگهداری می شود بستگی خواهد داشت. در PLC های کوچک تر، این عملیات توسط کارت های ویژه ای انجام می گیرند که به صورت واحد های بسیار ما این عملیات توسط کارت های ویژه ای انجام می گیرند که به صورت واحد های بسیار ما این عملیات توسط کارت های ویژه ای انجام می گیرند که به صورت واحد های بسیار ما ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر روی نصبگاه ها نصب می شود ، بنا گردیده ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر روی نصبگاه ها نصب می شود ، بنا گردیده ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر روی نصبگاه ها نصب می شود ، بنا گردیده ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر روی نصبگاه ها نصب می شود ، بنا گردیده ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر روی نصبگاه ها نصب می شود ، بنا گردیده ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر روی نصبگاه ها نصب می شود ، بنا گردیده ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر روی نصبگاه ها نصب می شود ، بنا گردی در هر ماژول هایی که بر روی شیارهای تعبیه شده بر موی نمازه ی بر برامه می آورد . در هر می ماژول های یا برداشته می شود ، بنا گردی در هر ماژول های یا برداشته می شود وامکانات تعمیر سیستم نیز به سادگی فراهم می آید . به یک واحد برنامه ریزی سیستم نیز برای باز کردن یا مول ای ماز می باشد . (بار کردن یا down load که طی آن بردامه مای یا دره ای ماز می باز گردن برنامه ها یا داده ها از سیستم بزرگ به سیستم کوچکتر یا یک وسیله وابسته منتقل شود . در مرامه ها یا داده ها از سیستم بزرگ به سیستم کوچکتر یا یک وسیله وابسته منتقل شود . در می شود)

1-4-1 واحد پردازش مرکزی (CPU)

CPU بر تمام عملیاتی که در PLC رخ می دهد، کنترل و نظارت دارد ودستورالعمل های برنامه ریزی شده و ذخیره شده را اجرا می کند. یک شاهراه ارتباطاتی درونی یاگذرگاه سیستم، اطلاعات را با نظارتCPU به صورت دو طرفه بین CPU ، حافظه و درگاهها یا پورت های ورودی/خروجی منتقل می کند. CPUبا فرکانس ساعت (CLOCK) توسط یک کریستال کوارتز یا نوسانگرRC تغذیه می شود . این فرکانس بستگی به نوع ریز پردازنده و محدوده عملیاتی نوعاً بین ۱ تا ۸مگا هرتز می باشد . مولد ساعت یا CLOCK تعیین کننده سرعت

عملکرد PLC است وشرایط زمان بندی و هم زمـان سـازی را بـرای تمـام اجـزای موجـود در سیستم فراهم می آورد (شکل۱–۳) .

تقریباً جمیع PLC های مـدرن اسـاس میکـرو پروسـسوری هـستند، کـه از یـک پردازنـده مرکزی به عنوان CPU سیستم استفاده می کنند. برخی PLC های بزرگتر، ریز پردازنده هـای اضافی دیگری نیز برای کنترل توابع پیچیده و زمان بر مانند پردازش های ریاضی ، کنتـرل سـه جمله ای PID و غیره به خدمت می گیرند.

۱-۴-۲ حافظه

حافظه ها دارای دو کاربرد در PLC ها می باشند:

EPROM , الف) تمام PLC های مد*ر*ن برای ذخیره برنامه از حافظه نیمه هادی مانند RAM و یا ${
m E^2}\,{
m PROM}$ استفاده می کنند RAM

عملاً از RAM برای تکمیل برنامه مقدماتی و تست آن استفاده می شود، زیرا که امکان تغییر و اصلاح راحت برنامه را فراهم می آورد. امروزه تمایل کلی به ساخت RAM هایی با استفاده از فن آوری CMOS می باشد. زیرا توان مصرفی آنها پایین بوده و برای نگهداری اطلاعات آن ها در هنگام قطع برق نیز از باطری پشتیبان استفاده میکنند (حافظه RAM ذاتاً فرار است.) این باطری ها قبل از نیاز به تعویض یا جابه جایی ، طول عمری دست کم یکسال دارند. همچنین این

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	٩	مبانی PLC
POWEIEII.n		

امکان وجود ا*ر*د که از نو ع قابل شا*ر*ژ آن ها استفاده شود تا هر زمان که تغذیه PLC از برق اصلی صورت می گیرد، این باتری شا*ر*ژ می شود.

این راهکار، ذخیره برنامه در RAM را تقریباً به صورت دایمی در خواهد آورد. در بسیاری از سیستم های PLC ، تنها بر اساس حافظه های RAM با باتری پشتیبان کار می کنند، بنابراین هر گاه ضرورت ایجاب کند، خصوصیات برنامه به سادگی می تواند تغییر یابد.

PROM پس از این که برنامه تکمیل شد و مورد آزمایش قرار گرفت می توان آن را در PROM یا EPROM که اغلب ارزانتر از قطعات RAM می باشند ، بار (load) کرد. برنامه ریزی PROM معمولاً توسط یک برنامه ریز مخصوص (Programer) صورت می گیرد، اگر چه که هم اکنون بیشتر کنترل کننده های قابل برنامه ریزی دارای تسهیلاتی می باشند که اجازه می دهد، برنامه موجود در حافظه RAM کنترل کننده، به درون IC حافظه PROM ی که در سوکتی که برخود .

شكل (۱–۴) يك حافظه EPROM

ب)علاوه بر ذخیره برنامه، یک PLC به حافظه جهت انجام وظایف دیگری نیز نیازمند است. به عنوان مثال :

۱. I/O RAM جهت کپی کردن ورودی /خروجی.

۲. دخیره موقت برای وضعیت توابع داخلی مثلاً تایمر ها، شما*ر*نده ها، *ر*له های نشانگر. WEREN.IR

POWERENR	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	1.	مبانی PLC
FUWEILII.			

از آنجا که داده های درون این حافظه ها مرتباً تغییر می کند (مثلاً تغییر وضعیت یک ترمینال ورودی) بنابراین باید از نوع RAM بوده (قابل نوشتن /خواندن) و ممکن است در بعضی قسمت ها نیازمند باتری پشتیبان باشند.

1-4-3 واحدهای ورودی /خروجی

بیشتر PLC ها با ولتاژداخلی ۵ و ۱۵ ولت bc (ولتاژهای معمول TTL و CMOS) کار می کنند در حالی که می توانند بر روی سیگنال های خیلی بزرگتر، بعنوان نمونه ۲٤ v.dc تا v.ac ۰ ۲۶ و چندین آمپر عمل پردازش انجام دهند. مطابق شکل (۱-۵). واحدهای ورودی /خروجی پل ارتباطی بین دنیای میکرو الکترونیک دورن PLC و دنیای واقعی بیرونی را تشکیل می دهند ، بنابراین باید دارای توابع بهسازی سیگنال و جدا سازی های لازم (ایزولاسیون) باشند. این ویژگی ها غالباً PLC را قادر می سازند تا مستقیماً و بدون نیاز به واسطه های مداری یا رله ها به محرک ها (actuators) و مبدل های ورودی اتصال یابد .

به منظور فراهم آوردن این امکان، PLC ها چندین نمونه از واحدهای ورودی/ خروجی قابل انتخاب را ارائه می دهند تا با شرایط خاص هر مبدل یا محرک موفق داشته باشند به عنوان مثال :

> انتخاب ورودی : 5v (ولتاژ معمول TTL) ورودی سوئیچ (دیجیتالی) 24v ورودی سوئیچی 10v ورودی سوئیچی 240v ورودی سوئیچی

شکل (۱–۵) ورودی / خروجی PLC متصل شده به تجهیزات پروسه

شیوه استاندارد برای اتصال تمام کانال های ورودی / خروجی آن است که از لحاظ الکتریکی با فرآیند تحت کنترل ایزوله باشند که این امر با استفاده از جدا کننده نوری در ماژول های ورودی / خروجی انجام می گیرد (شکل ۱–۶) یک مدار جدا کننده نوری شامل یک LED و یک فتو ترانزیستور است که یک زوج کوپل شده توسط نور را به وجود می آورند . این زوج اجازه می دهد تا سیگنال های کوچک عبور کنند. لیکن ولتاژ های زیاد ناگهانی را به همان سطح ولتاژ کوچک قبلی برش خواهد داد . (زیرا ولتاژهای ورودی بیش از مقدار معمول موجب صدمه زدن به CPU خواهد شد . مثلاً اگر ورودی معیوب شده و یا اتصال کوتاه شود ولتاژهای زیاد ورودی مستقیماً به CPU خواهد رسید .)

این موضوع سبب حفاظت PLC در برابر ولتاژهای زیاد و ناگهانی (surge) ناشی از ترانزیستورهای سوئیچینگ و منبع تغذیه (که معمولاً به ۱۵۰۰ ولت هم می رسند) می شود . در PLC های کوچک جامع که در آنها همه ورودی / خروجی ها ی در یک محفظه جای داده شده اند ، همه ورودی ها در یک سطح ولتاژ عمل خواهند کرد (مثلاً 24v) و همچین برای خروجی ها این امر صادق است (مثلاً همه ۷۵۷۷ ترایاک). علت این امر آنست که تولید کنندگان به دلایل اقتصادی ، فقط بوردهای ویژه با محدوده وظایف ثابت و استاندارد را تولید می کنند. اما PLC های ماژولار در مورد واحدهای ورودی / خروجی انعطاف پذیری بیشتری از خود نشان می دهند. چرا که کاربر می تواند چندین نوع متفاوت از ماژول های ورودی / خروجی و همچنین ترکیبی از آنها را انتخاب کند.

واحدهای ورودی/خروجی با هدف تسهیل اتصال سنسورها یا مبدل های پروسه و نیز محرک ها (actuators) با کنترل کننده های قابل برنامه *ر*یزی طراحی می شوند. به این منظور همه PLC های مجهز به ترمینال مارپیچ استاندا*ر*د یا فیش هایی در هر محل ورودی / خروجی می باشند که جابجایی تعویض کا*ر*ت های ورودی/ خروجی معیوب *ر*ا سریع و آسان نموده است .

هر ترمینال ورودی / خروجی دارای آدرس منحصر به فرد یا شماره کانالی است که در طی مراحل برنامه نویسی از آن استفاده می شود تا بتوان در حین اجرای برنامه ، مثلاً خواندن یک ورودی یا فعال شدن یک خروجی خاص را مشخص کرد. نمایش وضعیت کانالهای ورودی/ خروجی توسط LED هایی که روی PLC یا واحدهای ورودی / خروجی تعبیه شده است، انجام می گیرد که چک کردن ورودی های وارده از فرآیند به PLC یا خروجی های خارج شده از آن را ساده می سازد.

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی

مبانی PLC

PowerEn.R

(Programer) واحد برنامه ریزی (Programer)

تقریباً بیشتر پانل های برنامه نویسی ساده ، دارای حافظه RAM مورد نیاز جهت ذخیره نیمه دائم برنامه در حال تکمیل یا اصلاح هستند. اگر پانل برنامه نویسی از نوع قابل حمل باشد، در این صورت RAM آن معمولاً از نوع CMOS با باتری پشتیبان بوده تا پانل را قادر به حفظ و نگهداری برنامه ها در حین جابجایی در سطح کارخانه یا کارگاه نماید. یک برنامه تنها زمانی به PLC منتقل شود که آماده استفاده یا تست باشد. هرگاه که برنامه نصب شده به طور کامل تست و اشکال زدایی شد، پانل برنامه نویسی جدا می شود و می تواند برای کنترل کننده دیگری به کار رود .

پانل برنامه نویسی ممکن است دارای امکاناتی نظیر forcing باشد. منظور از اجبار یا forcing تابعی است که برخی از PLC ها از آن ها پشتیبانی می کنند و بوسیله آن ها اعمالی عادی انجام نمی گیرند را به انجام رسانند. مثلاً خروجی که معمولاً بایستی خاموش باشد را مجبور به روشن شدن میکند. در این حالت معمولاً با استفاده از تسهیلات monitoring می توان وضعیت خروجی را بر روی پانل برنامه ریزی مشاهده نمود و مشاهده بلادرنگ (real-time) سوئیچ ها، گیت ها و توابع را ، در حین اجرای برنامه امکان پذیر سازد . این خاصیت می تواند برای عیب یابی، خصوصاً وقتی که فرآیند مورد نظر در فاصله دوری قرار دارد و یا غیر قابل دسترسی است ، بسیار ارزشمند باشد .

PLC های بزرگتر اغلب با یک نمایشگر ویدویویی (VDC) همراه با صفحه کلید کامل و صفحه نمایش ، که به کنترل کننده از طریق یک ارتباط سریال (معمولاً RS232) متصل می گردند ، برنامه ریزی می شوند .

PLC ۶-1 ها - عملکرد درونی وپردازش سیگنال

زمانی که یک برنامه در PLC بار (Load) می شود ، هر دستور العمل در یک مکان منحصر به فرد (یا آدرس یکتایی) از حافظه قرار میگیرد .

CPU دارای یک ^زرجیستر شمارنده برنامه [·] می باشد که دستور العمل بعدی اشاره میکند تا از حافظه خوانده یا اصطلاحاً واکنشی شود . [fetch یا واکنش عملیاتی است که در طی آن یک دستور العمل از حافظه خوانده شده و در یک رجیستر ذخیره می شود]

هنگامی که یک دستور العمل توسط CPU دریافت می شود در ^ترجیستر دستورالعمل ّقرار می گیرد تا به عملیات درونی یا ریز دستورالعمل های مورد نیاز آن دستور العمل به خصوص ،

POWEREN.IR

۱۳

POWEREN	شرکت ره آوراری فنونی پتروشیمی	(14)	میانی PLC
PowerEn			
TOWCILII.II			

دیکد یا کدگشایی شود. نتیجه این کار ممکن است این باشد که مثلاً دستور العمل های بعدی از حافظه خوانده شود و یا یک وسیله فیزیکی توسط CPU راه اندازی گردد.

بعنوان نمونه شکل (۱–۲) *ر*ا در نظر بگیرید. در این شکل می خواهیم برای روشن شدن لامپ مورد نظر از یک PLC استفاده نماییم، بطوریکه در صورت زدن یکی از دو کلید لامپ روشن شود. ورودی ها که دو کلید می باشند به ورودی PLC متصل شده اند. و خروجی PLC به لامپ متصل می باشد، برنامه کنترلی مورد نظر به PLC با*ر* می شود.

شكل (۱-۷) كنترل يك لامپ توسط PLC

PLC مطابق شکل (۸–۱) ابتدا برنامه کنترلی در پانل برنامه ریز نوشته می شود. وسپس به PLC برای ارسال می گردد. عملکرد درونی PLC بدین صورت است که در درآغاز زمانی که PLC برای شروع به کار ، ست می شود برنامه یا Program counter به آدرس 0000 حافظه RAM و یا

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی Poweren	(10)	مبانی PLC
PowerEn.		

EPROM اشاره خواهد کرد : یعنی محل اولین فرمان حافظه. سپس CPU دستور العمل این LD X1 می T درس را خوانده، کد گشایی کرده و سپس اجرا می کند که در این جا اولین فرمان LD X1 می باشد. در این حالت CPU متوجه خواهد شد که این دستور مشخص کننده اولین عنصر یک مدار منطقی است که یک کنتاکت باز (LD) متوجه خواهد شد که این دستور مشخص کننده اولین عنصر یک مدار منطقی است که یک کنتاکت باز (LD) متناظر با کانال ورودی (با توجه به حرف X) شماره 1 می منطقی است که یک کنتاکت باز (LD) متناظر با کانال ورودی (با توجه به حرف X) شماره 1 می منطقی است که یک کنتاکت باز (LD) متوجه خواندن خط های بعدی برنامه نموده و آنها را اجرا می مناد. باشد. باید توجه داشت که وضعیت ورودی در حافظه MAN می می موده و آنها را اجرا می دمایید. باید توجه داشت که وضعیت ورودی در حافظه I/O RAM نگهداری می شود تا این که دمایید. باید توجه داشت که وضعیت ورودی در حافظه XD RAM نگهداری می شود تا این که دمایید. باید حافظه RAM تخصیص داده شده به ورودی XI را مرور (Scan) نماید.

شکل ۱-۸ پردازش سیگنال در CPU

مقدار X1 به داخل رجیسترهای عملیاتی واحد پردازشگر وارد می شود بعد از اتمام اجرای خط اول برنامه شمارنده برنامه یکی افزایش می یابد و به خط بعدی برنامه اشاره می کند، که در اینجا دستور X2 AND می باشد. ابتدا ورودی X2 به ترتیبی که قبلاً ذکر شد خوانده شده به رجیستر CPU منتقل می شود. در این زمان واحد ALU عملیات منطقی AND را بر روی دو ورودی X1 و X2 انجام می دهد.

POWEREN	شرکت رہ آوران فنون پتروشیمی	(15)	مبانی PLC
PowerEn.			

دستور سوم نیز همانند دستورات بالا اجراءِ می شود. در نتیجه اجرای این دستور حاصل عملیات قبل در حافظه خروجی قرار می گیرد. در انتہای سیکل اجرا مقادیر حافظه های خروجی به خروجی های متناظر اعمال می شود. مطابق شکل ($(-\lambda)$) در صورت یک شدن حاصل OR به خروجی های X1 و X2 خروجی X1 که در اینجا به یک لامپ متصل است روشن می شود.

−۱ ارتباط CPU با ورودی خروجی ها

دریافت ورودی ها از واحد ورودی وارسال خروجی ها به واحد خروجی به دو صورت انجام می شود :

۱. روش نمونه برداری مداوم : در هر بار که PLC نیاز به یک ورودی داشته باشد مستقیماً آنرا از آدرس مورد نظر می خواند و هرگاه داده ای را به خروجی نسبت دهد آنرا بلافصله به خروجی ارسال کند این روش در PLC های کوچک مورد استفاده قرار می گیرد. عمل خواندن دادده ها از ورودی ها و یا ارسال داده ها به خروجی ها با کمی تأخیر صورت می گیرد. این تاخیر جهت تضمین این مطلب است که فقط سیگنال های ورودی معتبر، به درون پردازشگر راه خواهند یافت. (تأخیر حدوداً چند میلی ثانیه ای از اتصال پالس های ناشی از اتصال کنترل نشده کنتاکت ها وسایر نویز های ورودی به PLC جلو گیری می کند). همچنین کانال های خروجی ، زمانی که دستور العمل های TUC در یک عملیات منطقی اجرا میشوند ، راه اندازی می گردند . این خروجی ها در واحد O/I نگهداری (Latch) می شوند و وضعیت آن ها توسط این واحدها تا به هنگام رسانی بعدی حفظ می شود شکل(۱-۹ الف).

۲. کپی یک جای ورودی /خروجی : PLC های بزرگ دارای چند صد کانال ورودی / خروجی می باشند . از آن جا که در طی اجرای برنامه ، CPU تنها قادر به پردازش یک دستورالعمل در هر لحظه است ، وضعیت هر ترمینال ورودی بایستی جداگانه بررسی شده تا تاثیر آن در برنامه مشخص گردد. نظر به این که در 'روش نمونه برداری مداوم ' برای هر ورودی به یک تاخیر ۳ میلی ثانیه ای نیازمندیم ، مجموع زمان لازم در هر سیکل برنامه همراه با افزایش تعداد ورودی ها ، افزایش خواهد یا افزایش دار افزایش تعداد ورودی با مشخص گردد. نظر به این که در 'روش نمونه برداری مداوم ' برای هم ورودی با افزایش تعداد ورودی هم منا بر افزایش خواهد یا افزایش تعداد ورودی هم مراه با افزایش تعداد ورودی میلی ثانیه ای نیازمندیم ، مجموع زمان لازم در هر سیکل برنامه همراه با افزایش تعداد ورودی

به منظور اجرای سریع برنامه ، می توان به هنگام رسانی ورودی /خروجی را در محل خاصی از برنامه انجام داد . در این روش از یک ناحیه معین حافظه RAM کنترل کننده، به عنوان یک حافظه کمکی یا موقت (Buffer) بین مدار منطقی کنترل و واحد ورودی/خروجی استفاده می شود . هر کانال ورودی و خروجی دارای یک خانه در این I/O RAM می باشد . در جریان کپی (Scan) همه ورودی ها را در واحد ورودی /خروجی مرور (Scan)

می کند و وضعیت آنها را در خانه های I\O RAM بنام (Input Image Area) ضبط می کند. این روند در ابتدا یا انتهای هر سیکل برنامه انجام می گیرد . شکل(۱–۹ ب).

	تاخير زماني نوعي	تاخير 3 ms	5 48	تأخير 3 ms	5 «\$	ان اخير 3 ms	
شروع	خواندن، کد گشایی و اجرایاولیندستورالعمل	اسکن کنتاکت های ضروری	دستورالعمل بعدی	اسکن کردن یا بکارانداختن دستگا هها	دستورالعمل بعدي	اسکن کردن (ا یاراهاندازی خروجی	غيره

شروع	کبی 0/1	اجراي برنامه	اتمام کبی ۱/۵	برنامه
<u> </u>	کیی کردن همه ورودیها در RAM	خواندن، کد گشایی واجرای همه دستورالعمل ها به ترتیب	کیمی کردن تمام خروجیها از O/P RAM به واجد خروجی ورودیها به RAM	
(ب		زمان بسته به طول مجموع برنامه مثلا ۱۶ برنامه = 5 ms	مدت تاخیر ثابت مثلا 5 ms	1

شکل ۱-۹ اسکن کردن ورودی ها و زمان عکس العمل به طور نمونه : الف)به هنگام رسانی مداوم ب)کپی یک جای ورودی /خروجی

با اجرای برنامه ، داده های ورودی ذخیره شده در I/O RAM ، به صورت یک خانه در هر لحظه خوانده می شوند . بر روی این داده ها عملیات منطقی مورد لزوم انجام میگیرد و سیگنال های خروجی منتجه، در قسمت خروجی حافظه I/O RAM بنام (Output Image Area) ذخیره میشوند. سپس در انتهای هر سیکل برنامه ، روتین کپی کننده I/O ، همه سیگنال های خروجی موجود در I/O RAM را به کانال های خروجی مربوطه انتقال می دهد و طبقات خروجی متصل به واحد ورودی/خروجی را راه اندازی می کند . این طبقات خروجی به صورت قفل شده یا Latch شده هستند و وضعیت خود را تا اجرای مجدد روتین کپی کننده ورودی/خروجی حفظ می کنند. روتین اجرای برنامه در زیر آمده است.

کپی کردن یک جای ورودی /خروجی به طور اتوماتیک توسط CPU به عنوان یک زیر روتین از برنامه اصلی انجام میگیرد .(یک زیر روتین یا Subroutine برنامه ای کوچک است که برای انجام وظیفه خاصی طراحی شده و میتواند توسط برنامه اصلی فراخوانی شود. در اینجا زیر روتین ورودی/خروجی در محلی مابین انتہای یک سیکل برنامه و شروع مرحله بعدی آن انجام می گیرد.

۱۸

شکل ۱۰ – ۱۰ روتین اجرا ی برنامه

1-8 ملاحظات زمانی

توجه نمایید که به واسطه سیکلی بودن برنامه `کپی ورودی /خروجی `، وضعیت ورودی ها و خروجی ها در طی اجرای هر سیکل برنامه قابل تغییر نیست . اگر یک سیگنال ورودی پس از روتین کپی تغییر یابد ، تا اجرای مرحله بعدی برنامه کپی قابل تشخیص نخواهد بود .

مدت زمان به هنگام سازی (update) همه ورودی/خروجی ها ، بستگی به تعداد کل ورودی /خروجی هایی دا*ر*د که بایستی کپی شود .

استفاده از روش کپی یک جای ورودی/خروجی ها در عین مزایایی که عنوان شد دارای معایبی نیز می باشد . زمان پاسخ دهی ویا scan cycle time زمانی است که طول می کشد تا PLC تمام برنامه کاربر را پویش نمایید ودر این مدت تغییرات بوجود آمده در ورودی ها وارد Input Image Area نمی شود و خروجی ها نیز به حالتی که در پویش قبلی بودند باقی می ماند. این امر ممکن است در فرآیند های که تغییرات سریع را تجربه می کنند، مشکل ساز باشد. مخصوصاً زمانی که برنامه کاربر طولانی است ومدت زمان زیادی صرف پویش و اجراءِ آن می گردد. همچنین گاهی ملاحظات ایمنی لازم می دارد که تغییرات آنی بعضی ورودی ها

نکته : سرعت PLC زمان اجرای ۱۰۰۰ خط دستور Logic مبنای سرعت PLC می باشد.

PowerEn

PLC انواع PLC

افزایش تقاضا از طرف صنایع برای PLC هایی که قابل به کارگیری در اشکال و ابعاد گوناگون وظایف کنترلی باشند ، سبب شده است که بیشتر تولید کنندگان گستره ای از PLC ها را با تسهیلات و سطوح عملیاتی متفاوتی به بازا*ر* عرضه دا*ر*ند.

19

معیار اولیه مشخص کننده اندازه PLC ها ، در قالب حجم حافظه برنامه و حداکثر تعداد ورودی و خروجی هایی که سیستم قادر به پشتیبانی از آن هاست ، ارائه می شود.

اما به منظور ارزیابی و محک مناسب هر PLC ، باید خصوصیات دیگری از آن ، از قبیل نوع پردازشگر، زمان اجرای یک سیکل برنامه، تسهیلات زبان برنامه نویسی، توابع (از قبیل شمارنده ، تایمر و . . .) قابلیت توسعه و . . . را نیز در نظر بگیریم . در زیر چشم اندازی کلی از خصوصیات PLC های کوچک ، متوسط و بزرگ ، همراه با کاربردهای نوعی آنها آورده شده است.

PLC 1-9-1 های کوچک

معمولاً ، PLC های کوچک و "مینی PLC ها " (شکل ۱–۱۱) به صورت واحدهای قدرتمند ، کارا و فشرده ای طراحی می شوند که قابل جاسازی بر روی ، یا کنار تجهیزات تحت کنترل باشند، آنها عمدتاً به عنوان جایگزین سیستم های رله ای غیر قابل تغییر توسط اپراتور ، تایمر ، شمارنده و غیره مورد استفاده قرار می گیرند تا بخش های مجزا و منفرد کارخانجات یا ماشین آلات را کنترل کنند . اما می توان از آنها برای هماهنگ کردن عملکرد چند ماشین در تلفیق با یکدیگر سود جست .

شکل(۱۱-۱۱) نمونه ای از یک PLC کوچک

and the second s		
شرکت ره آوران فنون پتروشیمی 🔪 Poweren r	(20)	مبانی PLC
PowerEn		

PLC های کوچک قادر به توسعه تعداد کانال های ورودی و خروجی با استفاده از یک یا دو ماژول ورودی /خروجی می باشند . لیکن چنانچه نیازی به افزایش بیشتر تعداد کانال ها باشد ، در این صورت باید PLC را با PLC کامل تر و بزرگ تری تعویض نمود .

ذخیره برنامه در این PLC ها توسط EEPROM یا RAM دارای باتری پشتیبان صورت می گیرد. در حال حاضر گرایش به سمت حافظه های EEPROM همراه با ابزارهای برنامه نویسی است که همر اه با خود PLC عرضه شود .

PLC **Y-9-1 های متوسط**

با بزرگ شدن پروسه کنترلی وافزایش تعداد ورودی/خروجی ها دیگر PLC های کوچک جوابگو نیستند. بطور معمول وقتی تعداد ورودی خروجی ها ی پروسه بین ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ باشد از PLC های متوسط استفاده می شود. وقتی در این گستره ، ساخت PLC ها با استفاده از ساختار ماژولار رایج است. این ساختار به سادگی امکان توسعه سیستم را تنها با افزودن کارت های ورودی /خروجی به نصبگاه PLC میسر ساخته است. چرا که بیشتر سیستم های نصبگاهی ، فضای لازم برای چندین کارت اضافی را دارا است .

بوردها را اغلب در برابر شرایط نامطلوب طبیعی و مکانیکی مقاوم گردانیده اند تا عملکرد مطمئن دستگاه را به محدوده ای از تغییرات محیطی فراهم آورند . (شکل ۱–۱۲)

شكل (PLC(1۲-1) متوسط

PLC **۳-9-1 های بزرگ**

در مواردی که کنترل تعدا د زیادی از ترمینال های ورودی /خروجی مد نظر بوده و یا به توابع کنترلی پیچیده نیاز باشد، ضرورت کاربرد PLC های بزرگ کاملاً مشهود خواهد شد. از این PLC های به عنوان کنترل کننده ناظر برای نظارت و مونیتور کردن چندین PLC دیگر یا سایر ماشین های هوشمند (نظیر ماشین های CNC)به کار می روند.

مبانی PLC

PowerEn

۲۱

شكل (۱۳–۱۳)يك PLC بزرگ ماژولار

در این PLC ها ساختار ماژولار همراه با گستره وسیعی از کارت های توابع قابل دسترس، (همانند ماژول های ورودی/خروجی آنالوگ) ساختار استاندارد می باشد. به منظور کاربرد مؤثرتر این PLC ها در محدوده گسترده ای از وظایف مختلف کنترلی حرکتی به سوی استفاده از پردازشگر های ۱۶ بیتی و همچنین تکنیک چند پردازشگره توسط سازندگان صورت گرفته است. شکل (۱–۱۴)

شکل (۱۱–۱۴)

- پردازشگر 16 بیتی به عنوان پردازشگر اصلی جهت محاسبات دیجیتالی و همچنین به
 کارگیری متن .
- پردازشگر تک بیتی به عنوان پردازشگر همکار برای محاسبه سریع ، ذخیره سازی و
- پردازشگر های جانبی ، برای انجام وظایف اضافی که تابع زمان می باشند و یا زمان آنها امر حیاتی محسوب می شود مانند:
 - PID كنترل حلقه بسته
 - کنترل موقعیت
 - محاسبات عددی با ممیز شناور
 - تشخیص عیب و monitoring
 - ارتباطات بین ماشین های هوشمند برای ورودی /خروجی توزیع شده
 - نصبگاه های ورودی / خروجی با فاصله دور

شیوه چند پردازه در PLC های بزرگ سبب می شود که عملکرد سیستم به خصوص در زمینه تنوع کاربردها و سرعت پردازش بهینه باشد. با این روش PLC قادر خواهد بود برنامه های بزرگ تا ۱۰۰k دستوالعمل یا بیشتر را مدیریت و اجرا نماید. هم اکنون کارت های حافظه ، چندین مگا بایت حافظه را در قالب CMOSRAM یا EPROM فراهم می آورند.

۱-۱5 ورودی/ خروجی راه دور

زمانی که تعداد متعددی از ترمینال های ورودی /خروجی در مسافت قابل ملاحظه ای دور از PLC جای داده می شوند، کابل کشی به تک تک ترمینال ها ، کاری غیر اقتصادی (ونیز جاگیر) است. یک راه حل برای این مسأله قرار دادن یک واحد ورودی /خروجی راه دور در نزدیکی ترمینال های ورودی /خروجی است. این واحد به صورت متمرکز کننده عمل می کند و همه ورودی ها را رصد کرده و وضعیت آن ها را از طریق یک اتصال ارتباطی سریال به PLC انتقال می دهد.زمانی که PLC سیگنال های خروجی را تولید کرد، آن ها از کابل ارتباطی به واحد ورودی /خروجی راه دور برگشت داده می شوند. در این واحد داده های سریال به سیگنال های خروجی متناظر تبدیل شده و جهت راه اندازی فر آیند استفاده می گردند.مطابق شکل(۱–۱۵).

شکل(۱-۱۵) ورودی / خروجی های راه دور

پرسشهای فصل اول

- ۱. انواع PLC ها را نام ببرید.
- ۲. سه قسمت اصلی سخت افزار PLC را نام ببرید.
- ۳. ارتباط با واحد ورودی و خروجی ها به چند صورت انجام می شود.

74

فصل دوم برنامه نویسیSTEP7

POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	(70)	مبانی PLC
PowerEn.			

اهداف آموزشی

- ۱. آشنایی با نرم افزار SIMATIC Manager
 - ۲. آشنایی با زبان برنامه نویسی STEP7

مقدمه :

Step7 نرم افزار استاندارد شرکت زیمنس برای نوشتن برنامه های کنترلی به زبانهای Step7 نرم افزار استاندارد شرکت زیمنس برای نوشتن برنامه های کنترلی به زبانهای Statement Ladder,Logic , Function Block Diagram , میباشد .

Function Block Diagram, در این فصل چگونگی برنامه نویسی با زبان های برنامه نویسی Statement List , Logic Ladder در STEP 7 آشنا خواهید شد.

۲-۱ ترکیب سخت افزار و نرم افزار

PLC با استفاده از نرم افزار STEP 7 میتواند برنامه خود را در غالب یک پروژه ایجاد نمایید STEP 7 های S7 از یک منبع تغذیه ، یک CPU و ماژولهای ورودی و خروجی (I/O Modules) تشکیل شده اند .

	YC	PIC the
مسردت رد رورزن فنون پیروسیمی		I LC Citto
PowerEn.		

وظیفه اصلی PLC ها کنترل پروسه مربوطه بوسیله برنامه نوشته شده واعمال آن به پروسه از طریق ماژول های I/O می باشد. همچنین PLC ها توانایی مونیتورینگ سایر قسمت ها *ر*ا دا*ر*ا می باشند.

STEP 7 روش استفاده از T-T

قبل از ایجاد یک پروژه لازم است بدانید که پروژه های STEP به روشهای متفاوتی میتوانند ایجاد شوند .

اگر شما در حال ایجاد یک برنامه با مقدار زیادی ورودی و خروجی میباشید توصیه می شود که ابتدا شناسایی سخت افزار را انجام دهید ، مزیت این کار آن است که STEP 7 آدرس های ممکن *ر*ا در شناسایی سخت افزار نشان می دهد .

اگر روش دوم را انتخاب نمایید آنگاه می بایست خودتان آدرس ها را بر اساس اجزاءِ انتخابی تعیین کنید و دیگر نمیتوانید آدرس ها را از طریق STEP 7 فراخوانی کنید .

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی مر	(77)	مبانی PLC
PowerEn Je		

در مرحله تنظیم سخت افزار نه تنها میتوانید آدرسها را تعیین کنید بلکه تغییر پا*ر*امترها و مشخصات ماژولها نیز ممکن میباشد، برای این منظور اگر میخواهید از چند CPU استفاده نمایید میبایست آدرس های CPU , MPI ها را با یکدیگر هماهنگ نمایید .

از آنجایی که در مثالهای این جزوه تنها از تعداد محدودی ورودی و خروجی استفاده میشود از مرحله شناسایی سخت افزار صرف نظر کرده و کا*ر ز*ا با آموزش برنامه نویسی آغاز میکنیم .

۳-۳ نرم افزار SIMATIC Manager

SIMATIC Manager و ایجاد یک پروژه است. ۲−۳-۲ آغاز به کار برنامه ا

SIMATIC Manager پنجره اصلی میباشد و هنگامیکه STEP7 اجرا میگردد فعال میشود تنظیمات اولیه بگونه ای است که STEP7 Wizard بطور خودکار راه اندازی شده و شما را هنگام ایجاد پروژه هایSTEP7 پشتیبانی میکند . ساختار پروژه برای ذخیره و منظم کردن تمامی داده ها و برنامه ها استفاده میگردد.

برنامه SIMATIC Manager را اجرا نمایید.در پنجره STEP7 Wizard در بخش Preview میتواند نمایش ساختار پروژه در حال ایجاد را فعال و یا غیر فعال نمایید. شکل (۲-۲)

Display Wigard on starting the SIM	Previe <u>w</u> <<		
S7_Pro1 □- SIMATIC 300 Station □-᠃ CPU312C(1) □-⋯ S7 Program(1) □-⋯ Blocks	Block Name	Symbolic Name Cycle Execution	
< Back Next >	Fjnish	Cancel	Help

شکل (۲-۲) STEP7 Wizard

با زدن Next به پنجره بعدی می روید و می توانید برای ایجاد پروژه نوع CPU را انتخاب نمایید. این پروژه بگونه ای ایجاد میگردد که میتوانید هر نوع CPU که در اختیار دارید را انتخاب کنید تنظیم پیش فرض برای آدرس MPI ، ۲ میباشد .

STEP 7 Wizard: "New Project"				
Which CPU are you using in your project?				
CP <u>U</u> :	CPU Type CPU312C CPU312 CPU313C CPU313C-2DP CPU313C-2DP CPU313C-2PtP CPU314	Order No 6ES7 312 5BD00-0AB0 6ES7 312-1AD10-0AB0 6ES7 313-5BE00-0AB0 6ES7 313-6CE00-0AB0 6ES7 313-6BE00-0AB0 6ES7 313-6BE00-0AB0 6ES7 314-1AE04-0AB0		
<u>C</u> PU name: MPI <u>a</u> ddress:	CPU312C(1) 2 I for KB w instructiv outputs	ork memory; 0.2ms/1000 ons; DI10/DO6 integrated; 2 pulse (2.5 kHz); 2 channels counting an	d S	
< <u>B</u> ack <u>N</u> ext>	Finish	Cancel Hel	P	

شکل (۳-۳)

POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	٢٩	مبانی PLC
PowerEn.H			
مى	مات حافظه و آدرس دهی را دارا	به خود از جمله تنظی	نکته : هر CPU مشخصات مخصوص
مود.	ں میبایست نوع CPU <i>ر</i> ا تعیین نہ	از آغاز برنامه نویسی	باشد به همین دلیل است که قبل
	ریزی یا PC مورد نیاز است.	CP و دستگاه برنامه (آدرس MPI نیز برای ا <i>ر</i> تباط میان U
	به پنجره بعدی بروید.	Next را فشار داده و	برای تایید تنظیمات انجام شده کلید
STL	زبانهای برنامه <i>ر</i> یزی را از میان	مایید و سپس یکی از	در پنجره جدیدOB1 <i>ر</i> ا انتخاب ند
را در	; برنامه نویسی بوده و بقیه بلوکها	نمایانگر بالاترین سط ح	$\operatorname{OB1}$ یا FBD انتخاب کنید LAD
تغيير	نویسی را در صورت لزوم دوباره	ی توانید زبان برنامه	برنامه S7 سازماندهی میکند شما م

تنظیمات خود *ر*ا با فشار کلید Next تایید نمایید .

دهید. شکل(۲–٤)

STEP 7 Wizard: "New Project"				
⊕ Which blocks do you want to add?				
Bloc <u>k</u> s:	Block Name OB1 OB10 OB11 OB12 OB13	Symbolic Name Cycle Execution Time of Day Interrupt 0 Time of Day Interrupt 1 Time of Day Interrupt 2 Time of Day Interrupt 3		
	∏ Select <u>A</u> ll		Help on <u>O</u> B	
	-Language for Se	elected Blocks		
	⊙ S <u>I</u> L	⊂ <u>L</u> AD	○ <u>F</u> BD	
Create with <u>s</u> ource files			Previe <u>w</u> >>	
< <u>B</u> ack <u>N</u> ext>	Finish	Cancel	Help	

شکل(۲-۴)

در صفحهٔ جدید نام پروژه را در کادر نام پروژه تایپ نمایید ، بر روی Finish کلیک کرده تا پروژه مورد نظر ایجاد گردد.

هنگامیکه دکمه Finish را فشار میدهید Simatic Manager پنجره شروع به کار را که شما ایجاد کرده اید باز میکند در صفحات بعد به شما نشان میدهیم که فایل ها و پوشه های ایجاد شده چه کاربردی دارند و چگونه می توان با آنها کار کرد Wizard STEP7 هر بار که برنامه اجرا میشود فعال میگردد شما میتوانید پیش فرض خود را در اولین پنجره محاوره ای غیر فعال نمایید در این صورت می بایست تمامی دایرکتوری مورد نیاز در پروژه را خودتان ایجاد نمایید . شکل (-0).

شکل(۲-۵)اجزای یک پروژه

ساختار پروژه در Simatic Manager و طریقه فراخوانی Help بصورت Online همزمان با بسته شدن Simatic Manager , SETUP Wizard به همراه پنجره پروژه First Project ظاهر میگردد حال میتوان تمامی پنجره ها و توابع SETUP را استفاده نمایید .

پروژه ای که اکنون ایجاد نمودید به همراه CPU انتخابی S7 نمایش داده میشود با کلیک کردن بر روی + و یا – میتوانید پوشه ها را باز و بسته نمایید شما همچنین قادر میباشید که توابع و قابلیت های دیگر را نیز با کلیک کردن روی نمادهای سمت راست پنجره فعال نمایید .

بر روی پوشه ^۲ S7 Program 1[°] کلیک نمایید این پوشه حاوی اجزای ضروروی برنامه میباشد.شکل (۲-۶).

🗟 \$7_Pro1 D:\Program Files\Siemens\s7proj\\$7_Pro1 📃 🗖					
	Sources	Blocks	ළු Symbols		

شکل (۲-۶)

فایل Symbols حاوی نامهای نمادین که به آدرس های مختلف تخصیص داده شده اند می باشد. روی پوشه Block کلیک نموده این پوشه حاوی بلوک 1 OB که هم اکنون ایجاد گردید و نیز شامل بقیه بلوک هایی که ایجاد خواهید کرد میباشد. مطابق شکل (۲-۷) بر روی پوشه

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	٣١	مبانی PLC
PowerEn.		

Simatic 300 Station کلیک نمایید تمامی داده های سخت افزاری مربوط به پروژه در آنجا ذخیره میگردند.

😂 S7_Pro1 D: \Program Files \Siemens \s7proj \S7_Pro1 🛛 🔹 🗖 🗙				
S7_Pro1 SIMATIC 300 Station 	Ձկ Hardware	CPU314(1)		

شکل (۲-۷)

Function حال می توانید برنامه نویسی با Statement List , Ladder Logic Diagram و یا Block را آغاز نمایید

SETUP فراخوانی Help در ۲-۳-۲

روش۱ استفاده از F1 : نشانگر ماوس *ر*ا *ر*وی منوی فرمان دلخواه قرار داده و کلید F1 را فشا*ر* دهید، مطابق شکل(Help (۸-۲ مربوط به آن منوی فرمان ظاهر میگردد .

شکل(۲-۸) استفاده از Help

روش ۲: با استفاده از منو ،onlin-help را باز کرده صفحه ای حاوی عناوین متعدد در قسمت چپ پنجره ظاهر میگردد و عنوان انتخاب شده در سمت *ر*است پنجره ظاهر می گردد و عنوان انتخاب شده در سمت راست پنجره نمایش داده میشود با کلیک کردن روی علامت + عنوان مورد نظر را یافته و آن را انتخاب کنید محتوای عنوان انتخابی در سمت راست نمایش داده میشود با استفاده از find , index میتوانید عنوان مورد نیاز خود را جستجو نمایید .

POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	٣٢	مبانی PLC
PowerEn.			

روش ۳ : با کلیک کردن *ر*وی علامت سوال موجود در قسمت toolbar نشانگر ماوس به علامت سوال تغییر کرده و با کلیک بر *ر*وی هر شیئی دلخواه help مربوط به آن فعال میگردد .

(Symbols) برنامه نویسی با استفاده از نمادها (Symbols)

(Absolute Addresses) آدرس دهی مطلق (ا -۴-۲

هر ورودی و یا خروجی دارای یک آدرس حقیقی می باشد که در تنظیمات سخت افزار تعیین شده اند این آدرسها بصورت مستقیم اختصاص داده میشود. این آدرسهای مطلق را میتوان با هر نام و نماد دلخواه جایگزین کرد.

Y-4-۲ برنامه نویسی نمادین (Symbolic Programming)

از منوی نمادها میتوانید به تمامی آدرسهای مطلق که در برنامه خود از آنها استفاده میکنید یک نام اختصاص داده و نوع داده را نیز مشخص نمایید برای مثال برای ورودی I 0.1 نام نمادین Key1 را میتوان اختصاص داد این نامها در تمامی قسمتهای برنامه شناخته شده میباشند و مانند متغیرهای عمومی عمل مینمایند با استفاده از این نمادها میتوانید درک برنامه خود را بطور قابل ملاحظه ای افزایش دهید .

کار با ویرایشگر نمادها در پنجره پروژه " First Project "منوی (۱) S7 Program را یافته و بر روی Symbols دو بار کلیک نمایید.

جدول نمادها در حال حاضر تنها از بلوک OB1 که از پیش تعریف شده تشکیل شده است . مطابق شکل (۲-۹) نام "Green Light"و "Q4.0" را در ردیف دوم وارد کنید نوع این داده بطور اتوماتیک اضافه میگردد. نام "Red Light" یا هر نام دلخواه دیگر را به خروجی "Q4.1 اختصاص داده و کلید Enter را بزنید. بر روی ستون Comment در ردیف ۱ یا ۲ کلیک کرده و توضیحات خود را درباره آن نماد وارد نمایید.

🗟 Symbol Editor - [S7 Program(1) (Symbols) S7_Pro1\SIMATIC 300 Station\CPU31 🔳 🗖 🗙						×
ළු Syn	nbol Table	Edit Insert View	Options Wind	low Help	_ 7	×
) 🖙 🖬	🖆 🖬 🎒 👗 🗈 💼 🔛 👓 🖓 🗛					
	Status	Symbol 🔺	Address	Data type	Comment	^
1		Cycle Execution	OB 1	OB 1		
2		Green Light	Q 4.0	BOOL		
3		Red Light	Q 4.1	BOOL		v
Press F1	Press F1 to get Help.					

POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	(٣٣	مبانی PLC
PowerEn.M			

با این روش میتوانید به تمامی آدرسهای مطلق ورودی ها و خروجی ها که در برنامه استفاده میکنید نام های نمادین اختصاص دهید.

داده ها و تغییراتی را که در جدول نمادها وارد کرده اید را ذخیره کرده و پنجره مربوطه را ببینید.

بطور کلی یک جدول نماد برای هر برنامه S7 وجود دارد که ارتباطی به زبان برنامه نویسی ندارد . استفاده از تمامی کاراکترهای قابل چاپ از جمله کاراکترهای مخصوص در جدول نمادها مجاز میباشد .

نوع داده که بطور اتوماتیک در جدول نمادها اضافه میگردد نوع سیگنالی را که توسط CPU می بایست پردازش گردد را مشخص مینماید STEP7 از نوع داده های زیر استفاده می کند. در مورد انواع داده های مورد استفاده در برنامه نویسی PLC در بخش های آتی اشاره خواهد شد.

OB1 ایجاد برنامه در OB1

LAD\STL\FBD باز کردن پنجره برنامه نویسی با LAD\STL\FBD

و یا STEP7 زبان های برنامه نویسی مختلفی از قبیل Statement List , Ladder Logic و یا LAD,STL, دارد. میتوان برنامه های خود را به یکی از زبانهای Function Block Diagram نوشت.

با دو بار کلیک کردن OB1 بلوک OB1 مطابق با زبان برنامه نویسی که انتخاب گردیده (LAD,STL یا FBD) باز میشود شما میتوانید زبان برنامه نویسی پیش فرض را در مواقع لزوم تغییر دهید .

Scan cycle Time : در STEP7 ، بلوک OB1 بطور مداوم (cyclically) توسط CPU خط به خط برنامه را خوانده و آن را اجراءِ میکند زمانیکه CPU به خط اول برنامه بازگشت یک سیکل اجرا کامل میگردد و زمان انجام این سیکل "Scan cycle Time" نامیده میشود .

OB1 اجزای پنجره + OB1

- ۱. Catalog overview:که در آن لیست دستورات را می توان مشاهده نمود
- ۲. Decleration table : محل تعریف متغیرهاست وتمام این متغیر ها Local هستند. با توجه به اینکه ۲۰ بایت اول توسط خود OB ها استفاده می شود، اگر temp را باز کنیم چند متغیر از پیش تعریف شده وجود دارد.
 - . **ERROR LIST** : لیست خطاهای برنامه نویسی *ر*ا بعد از Compile کردن نمایش می ERROR LIST . \square

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی در د	٣۴	مبانی PLC
Catalog overview	Declara	tion table
Image: Second state of the second s	ow Help	MATIC 300 Station\CPU314(1)
Program elements		
Press F1 to get Help.	oss-references) 4: Ad	Idress info. λ 5: Modify λ 6: Diagnostics Abs < 5.2
ERROR LIST		Program

شکل (۲-۱۰) اجزای پنجره OB1

Ladder logic برنامه نویسی OB1 در محیط -۲-۲

در این بخش شما مدارهای سری و موازی و حافظه Set/reset را برنامه نویسی مینمایید .

Ladder Logic برنامه نویسی یک مدار سری در ا-۳-۵-۲

در صورت لزوم در منوی view زبان برنامه نویسی را به LAD تغییر دهید .

مطابق شکل (۲–۱۱) در صفحه باز شده بر روی قسمت عنوان (Title) در OB1 کلیک کرده و جمله " Cyclically Processed Main Program" را بطور مثال وارد نمایید. در قسمت comment توضیحات دلخواه مربوط به آنرا را درج نمایید این توضیحات در برنامه بی تاثیر می باشند وحداکثر تا ۲۰٤۸ کاراکتر می توان نوشت.

به هر قسمت از برنامه در Network ، S7 گویند. Network معادل Segment در S5 می باشد. RE

ATO		
	(ሥለ)	PLC allo
poweren Ry Curumyju Cybe Cijyj 8 Cord		شبنی ۱۳۰
PowerEn J		
POweren.		

بر روی مسیر جاری(خط افقی) برای قرار دادن اولین عنصر خود کلیک کرده تا پر رنگ گردد. سپس کلید کنتاکت باز <u>۱۱</u> را در منوی toolbar کلیک کرده تا در در مسیر قرار گیرد. به همین ترتیب دومین کنتاکت باز را قرار دهید. یک خروجی <u>۱</u> در انتهای راست مسیر قرا*ر* دهید.

JBI	•	"Cyclically	Processed	Main	Program''

Comment:		
Network 1: Ti	tle:	
Comment:		
22. 2	??.?	??.?

شکل (۲-۱۱)برنامه یک مدار سری در Ladder Logic

آدرسهای کنتاکتها و خروجی در این مدار سری مورد نیاز است .

بر روی علامت ؟؟؟ در شکل (۲-۱۲) کلیک کرده و نام نمادین "Key_1" را وارد کرده و کلید Enter را فشاردهید . نام نمادین "Key_2" را نیز برای کنتاکت باز دوم وارد نمایید. نام Green" Light" را برای خروجی وارد نمایید .

حال شما یک مدا*ر* سری *ر*ا بطور کامل برنامه نویسی کرده اید . در صورتیکه هیچ نماد دیگری با *ر*نگ قرمز نشان داده نشود بلوک *ر*ا Save نمایید .

نکته : نمادها در صورتیکه در جدول نمادها موجود نباشند و یا خطای Syntax داشته باشند به رنگ قرمز نمایش داده میشود .

شما همچنین میتوانید نام نمادین *ر*ا بطور مستقیم از جدول نماد وارد نمایید برای استفاده از این روش بر روی علامت ؟؟؟ کلیک کرده و سپس منوی insert\symbol را انتخاب کنید ، حال از میان نمادهای موجود نماد مربوطه را پیدا کرده و انتخاب کنید .

برای ارسال برنامه فوق به Plc ابتدا گزینه Plc\Download را انتخاب میکنیم ، سپس Plc را بر روی Run می گذاریم.

	(₩6)	PIC she
DewerEn		
POWEIEII.		

۲-۵-۲ برنامه ریزی یک مدار موازی در Ladder logic

Netwok1 جدید را وارد نمایید. 🛍 مسیر جاری را دوباره انتخاب نمایید . یک کنتاکت باز و یک خروجی را انتخاب نمایید .

خط عمودی ابتدای مسیر جا*ر*ی *ر*ا انتخاب کنید .

یک شاخه موازی با انتخاب آیکون روبرو وارد 斗 نمایید. یک کنتاکت باز دیگر در شاخه موازی وارد کنید.

شاخه موازی را با انتخاب آیکون 🛨 ببندید.

حال آدرس نمادها را مانند آنچه در ایجاد مدار سری انجام دادید وارد نمایید .

كنتاكتها را " Key_3 " و " Key_4 "و خروجي را "Red_Light " بناميد. بلوك را Save نماييد .

ladder logic برنامه ریزی یک تابع حافظه در -۳-۳-۲

یک Network جدید ایجاد نمایید. مسیر جاری را انتخاب نمایید. مطابق شکل (۲–۱۳) در پنجره Catalog اجزاءِ برنامه در زیر شاخه "Bit logic " حافظه SR را یافته و آن را وارد نمایید .

÷	en B	it I	ogic
			RS SR

شكل(۲-۱۳) نحوه انتخاب تابع حافظه
شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	٣٧	مبانی PLC
PowerEn.If		

یک کنتاکت باز در مقابل هر کدام از ورودی های S و R قرار دهید. نام های نمادین زیر را مطابق شکل (۲–۱٤) وا*ر*دکرده و سپس بلوک را Save نمایید.

شکل(۲-۱۴) برنامه ریزی یک تابع حافظه در ladder logic

Symbolic نکته : برای مشاهده تفاوت میان آدرس دهی مطلق و نمادین میتوانید representation در منوی View\Display غیر فعال نمایید.

شما میتوانید تعداد کاراکترهای موجود در هر خط از آدرس های نمادین را در منوی Options\Customize تعیین نمایید . برای این کار میبایست در "width of address field" تغییرات لازم را ایجاد نمایید این تغییرات میتواند بین ۱۰ الی ۲۶ کاراکتر باشد .

Statement List برنامه ریزی OB1 در Statement List

. در این بخش شما دستوrات OR , AND و حافظه Statement List برنامه rیزی میکنید CR

Statement List برنامه ریزی دستور العمل AND در محیط العمل -4-4-۲

ابتدا در منوی View زبان برنامه نویسی را به STL تغییر دهید. دقت کنید که گزینه 'نمایش نمادین '(Symbolic Representation) فعال باشد.

مطابق شکل(OB1) عنوان OB1 را در قسمت "Title" به OB1 مطابق شکل(orecessed main مطابق mogram" - "

	م مىشەبتە خەنق خاسا مىر «خەنتە	(24)	PLC silu
POWEREN			شبگی 2 <u>1</u>
POWEIEII.n			

محیط وارد کردن اولین Statement خود را انتخاب نمایید. حرف A که مخفف AND میباشد را در اولین خط برنامه تایپ نمایید ، و پس از یک فاصله نام نمادین "Key_1" را نیز وارد نمایید . خط برنامه را با زدن دکمه Enter کامل نمایید با این عمل نشانگر به خط بعدی میرود به همین روش دستورالعمل AND را مطابق شکل کامل نمایید .

0B1	:	"Cyclica	lly Pro	cessed	Main	Program''	
Com	men	t:					
Net	or.	1: Titl	e:				
Com	men	t:					
		A	"Key l	**			
		A	"Key_2	**			
		=	"Green	_Light	,rr		

شکل(۲-۱۶) برنامه ریزی دستور العمل AND در محیط STL

حال شما یک دستورالعمل AND را بطور کامل برنامه ریزی کرده اید در صورتیکه هیچ نمادی با *ر*نگ قرمز نشان داده نشود بلوک مورد نظر *ر*ا ذخیره نمایید .

Statement List برنامه ریزی دستورالعمل OR در T-4-4-۲

Network1 را انتخاب نمایید. یک Network جدید را وارد کرده و محیط ورودی را دوباره انتخاب نمایید. حرف O که مخفف OR میباشد و نام نمادین ^{*}Key_3 را مانند همان روشی که برای دستور العمل AND بکار بردید وارد نمایید. دستورالعمل OR را مطابق شکل۲-۱۷ تکمیل نمایید .

0	"Key_1"	
0	"Key_2"	
=	"Red_Light"	

شکل (۲–۱۷)برنامه دستورالعمل OR در STL

	ma	PLC she
وران فتون پتروشیمی		
PowerEn.		

۲-۵-۲ برنامه ریزی دستورالعمل حافظه در محیط Statement List

یک Network جدید را وارد نمایید. مطابق شکل (۲–۱۸) در خط اول برنامه دستور A به همراه نام نمادین "Automatic" وارد نمایید. دستور العمل حافظه را مطابق شکل کامل نموده و ذخیره نمایید سپس Block مورد نظر را ببندید.

> A "Automatic_on" S "Automatic_Mode" A "Manual_on" R "Automatic_Mode"

. شکل (۲–۱۸)برنامه دستورالعمل حافظه در STL

نکته: برای مشاهدات تفاوت میان آد*ر*س دهی مطالق و نمادین منوی فرمان View\display\symbolic Representation *ر*ا غیر فعال نمایید .

	A	I	0.1	
	s	Q	4.0	
	A	I	0.2	
	R	Q	4.0	
STL	در	دهی مطلق	(۲–۱۹) آدرس	شکل

(FBD) Function Block Diagram برنامه ریزی OB1 توسط OB1) در این روش توابع OB1, میکنیم SR را توسط FBD برنامه ریزی میکنیم .

FBD برنامه ریزی تابع AND در AND در AND در

در صورت لزوم در منوی view گزینه FBD را برای زبان برنامه نویسی انتخاب نمایید . عنوان OB1 را در قسمت Title به "cyclically processed Main Program" تغییر دهید . محیط وارد کردن تابع AND را انتخاب نمایید. نماد AND ای و (=) را آ] وارد نمایید.

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	۴۰	مبانی PLC
PowerEn.		

FBD برنامه ریزی تابع OR در OR

یک Network جدید وارد نمایید. نماد OR 🗾 و (=) را وارد نمایید. آدرس های تابع OR را وارد نمایید. نام Key_1 را برای ورودی بالایی و Key_2 را برای ورودی پائینی و نیز Red _ Light را برای خروجی وارد نمایید . بلوک مورد نظر را ذخیرہ نمایید .

شکل (۲۱-۲) برنامه ریزی تابع AND در FBD

FBD برنامه ریزی تابع حافظه در سالت FBD

Bit حدید وارد نمایید و محیط ایجاد تابع حافظه را نیز انتخاب نمایید . در قسمت Bit Logic در کاتالوگ اجزاء برنامه (Program Elements Catalog) حافظه SR را بیابید و با دو بار کلیک کردن آن را وارد نمایید. نام های نمادین زیر را برای اجزاء حافظه SR انتخاب نمایید. بلوک مورد نظر را ذخیره کرده و پنجره را ببندید.

شکل (۲-۲۲) برنامه ریزی تابع حافظه در FBD

Cooler مثال ۱. برنامه ای برای کنترل دما بنویسید که اگر دما از $^{\circ\circ}$ ۲۵ درجه بیشتر شود $^{\circ\circ}$ در ما از $^{\circ\circ}$ ۱۵ $^{\circ\circ}$ وشن شده و اگر از $^{\circ\circ}$ ۳۰ درجه کمتر شود خاموش شود. همچنین هرگاه دما بیشتر از $^{\circ\circ}$ ۱۵ $^{\circ\circ}$

. خاموش شده و در صورت کمتر شدن دما از $feater \, {\mathfrak l} \cdot {}^c$ با Heater کمتر شدن دما از Heater ا

OB1

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	۴۱	مبانی PLC
PowerEn.		

(FC) ایجاد و باز نمودن توابع (FC)

در بسیاری موارد برای اجتناب از نوشتن چند باره یک عملیات خاص از توابع استفاده می کنیم. با این روش یک برنامه را می توان به قسمتهای کوچکتر تقسیم نموده که باعث درک سریع تر برنامه می گردد. توابع در سلسله مراتب ساختار برنامه پایین تر از بلوک سازماندهی (OB) قرار میگیرند برای پردازش یک تابع توسط CPU میبایست که آن تابع توسط بلوک های بالاتر(مثلاً OB ها) فراخوانی شود اما بر خلاف بلوک های تابعی نیازی به بلوک داده (DB) ندارند. یک تابع را می توان از توابع دیگر ویا خود تابع (Recursive) نیز فراخوانی کرد.

نکته : در موارد استفاده از توابع recersive ونیز فراخوانی توابع از توابع دیگر باید مراقب زمان بندی باشیم، اگر زمان اجرا بیش از حد باشد Watchdog timer اعلام خطا می کند

برای ایجاد توابع به پوشه بلوک ها رفته و آن را باز نمایید. در بخش راست پنجره کلیک راست نمایید. در منوی pop-up ایجاد شده یک تابع (FC)وارد نمایید .

شکل (۲–۲۳) ایجاد یک تابع

در پنجره محاوره ای "Properties-function" نام FC1 را تایید نموده و زبان برنامه نویسی مناسب را انتخاب نمایید. مابقی تنظیمات پیش فرض را با OK نمودن تایید نمایید. بدین ترتیب تابع FC1 به پوشه بلو ک ها اضافه شده است. با دوبار کلیک کردن FC1 را باز نمایید .

در پنجره برنامه ریزی LAD/STL/FBD گزینه View>LAD را فعال نمایید . توجه کنید که در اینجا FB1 بعنوان Header میباشد زیرا پنجره برنامه نویسی با دو بار کلیک کردن بر روی FB1 باز شده است.

توضیحات زیر را در جدول متغیرها وارد نمایید. برای انجام این کار روی یک خانه (cell) کلیک کرده و نام و توضیح مربوط به آدرس را روی توضیحات زیر وارد نمائید . تنها استفاده از حروف و اعداد Under Score برای پارامترها در جدول توضیح متغیرها (variable Declaration Table) مجاز میباشد.

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	۴۲	مبانی PLC
PowerEn.		

۲-۶-۱ انواع روش های بکار گیری توابع

• **روش اول :** بعضی توابع داده های مورد نیا*ز* خود *ر*امستقلاً از مسیر دلخواه گرفته وخروجی های مطلوب *ر*ا به مقصد مورد نظر هدایت می کنند.

مثال۲ .برنامه ای بنویسید که اگر شرط ورودی I0.0 برقرار بود خروجی برابر AND ورودی I0.0 برقرار بود خروجی برابر OR این ورودی های I1.1, I1.0 بوده ، واگر شرط مورد نظر برقرار نبود خروجی برابر OR این ورودی ها باشد.

 روش دوم: تابع پارامتری می باشد، که در آن تابع را می توان نوشت واز OB ها مقادیر پارامترهای ورودی را ارسال نمود و تابع را فراخوانی نمود و مقدار خروجی را در OB ها بدست آورد.

مثال۳ . تابعی بنویسیم که سه تا بیت *ر*ا دریافت نموده AND آنرا در خروجی دلخواه قرا*ر* داده و XOR آنها *ر*ا در خروجی دوم قرار داد.

حل : ابتدا تابع FC1 را باز می نماییم در منوی Interface آن، در قسمت IN ، متغیرهای in1 ، in2 و در قسمت OUT ، متغیرهای xor ، and را درج می کنیم.

POWEREN.IF

حل:

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی

PowerEn

Contents Of: 'Environment\Interface\IN'					
🕀 Interface	^		Name	Data Type	Comment
		133	IN1	Bool	
15 IN1		13	IN2	Bool	
19 IN2	_	13	IN3	Bool	
IN3					
E OUT		1-		I	
	\mathbf{r}				

۴٣

سپس برنامه مربوط به تابع m FC1 را در حالت m FBD به صورت شکل بعد می نویسیم.

در نهایت واردOB1 شده واز پنجره catalog overview گزینه FC1 ، FC BLOCKS را انتخاب کرده تا شکل (۲-۲۶) زیر درج شود. و سپس ورودی ها و خروجی ها را معرفی می کنیم.

نکته : متغیرهای محلی (Local) با علامت# نشان داده میشود و فقط در بلوک مورد نظر قابل استفاده میباشند. متغیرهای عمومی (global) با علامت " " مشخص میشوند این متغیرها در جدول نمادها (Symbolic Table) تعریف میشوند و در تمام برنامه قابل استفاده می باشند.

مثال٤ . برنامه ای بنویسید که اگر کلید Start زده شود موتور روشن شده واگر کلید Stop زده شود موتور خاموش شود.

حل . یک حافظه SR (چون بعد از فشرده شدن می خواهیم موتور همچنان روشن بماند از حافظه استفاده می کنیم) انتخاب می کنیم و ابتدا برنامه FC1 را می نویسیم، سپس ورودی ها وخروجی های مربوطه *ر*ا در OB1 اختصاص می دهیم .

حال فرض کنید در جای دیگر از برنامه OB1 ورودی های دیگری مانند زیر به تابع اختصاص بدهیم.

برنامه فوق یک مشکل اساسی دارد و آن این است اگر هریک از ورودی های I0.0 و یا I0.6 ، یک شود خروجی های Q4.0 و Q5.0 با هم یک می شود، در مورد reset شدن نیز وضع برهمین منوال است. چون در توابع FC اجازه استفاده از داده های محلی استاتیک وجود ندارد در چنین مواردی از یک امکان دیگری با عنوان **Function Block** استغاده می شود.

∀-۲ بلوکهای تابعی (Function Blocks) و بلوکهای داده Data Block ۲-۲ - ۲ - ۱یجاد و باز نمودن توابع بلوکهای تابعی FB

بلوک های تابعی نیز در ساختار برنامه پایین تر از بلوک سازماندهی (OB) قرار میگیرند . این بلوک ها بخشی از برنامه را در خود جای میدهند که میتوانند بارها در OB1 فراخوانی شوند. برنامه ریزی بلوکهای تابعی در پنجره های LAD/STL/FBD همانند برنامه ریزی OB1 و Function می باشد .

ابتدا پروژه "First Project" را باز نموده به پوشه Block رفته و آن را باز نمایید. مطابق شکل (۲۵-۲) در قسمت راست پنجره کلیک راست نمایید. منوی pop-up دکمه راست ماوس فرمانهای menu bar را دارا میباشد یک بلوک تابعی را بعنوان New Objectوارد نمایید .

شکل (۲-۲۵) ایجاد توابع بلوکهای تابعی FB

Rower En J	

با دو بار کلیک کردن روی FB1 پنجره برنامه نویسی LAD/STL/FBD را باز نمایید. در منوی محاوره ای "properties-Function Block" زبان برنامه نویسی که از آن برای ایجاد بلوک استفاده می کنید را انتخاب و گزینه "Multiple instance FB" را فعال نموده سپس یکی از زبانهای برنامه نویسی را انتخاب و بقیه تنظیمات را نیز با فشردن OK تایید نمایید. حال بلوک تابعی FB1 به پوشه بلوک ها اضافه شده است.

نکته : تفاوت FB ها با توابع در این است که شامل متغیرهای محلی Static می باشد. هرگاه متغیری در FB ها به این صورت تعریف شود هر بار که FB فراخوانی شود یک حافظه مجزا به آن متغیر اختصاص داده می شود، که به این ترتیب از تداخل آن جلوگیری می شود. مثال ٤ را بااستفاده از FB حل می کنیم.

حل ابتدا یک FB جدید باز میکنیم و برنامه زیر را در آن درج می کنیم

سپس OB1 را باز نموده و از پنجره catalog overview پوشه FB blocks را باز کرده وگزینه FB1 را ۲ بار انتخاب می کنیم. ودر هر بار به هر یک ورودی های مربوطه را اختصاص می دهیم. در بالا ی هر بلوک باید یک DB خاص مشخص نمود که نشانگر حافظه استاتیک مربوطه می باشد.

به این ترتیب با هر بار فراخوانی FB1 یک حافظه مجزا به آن اختصاص می یابد.

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی م	(45	مبانی PLC
PowerEn.		

مثال۵ . یک موتور چپگرد وراستگرد داریم با زدن کلید Start شروع به حرکت می نماید و بعد از کمی حرکت در جهت چپ به یک کلید محدود کننده برخورد نموده و برمی گردد ودر جهت راست می چرخد بعداز کمی چرخش در جهت راست به محدود کننده راست برخورد نموده وباز برمی گردد ودر جهت چپ می چرخد واین کار را تکرار می نماید تا کلید Stop فشرده شود. برنامه کنترل موتور فوق را بنویسید.

حل. باتوجه به اینکه برنامه فوق نیاز به فلیپ فلاپ دا*ر*د بهتر است از FB استفاده نمود، تا فراخوانی برنامه از نقاط مختلف ایجاد تداخل نکند.

Counters **∧**−**Y**

در بعضی پروسه ها لازم است تعداد دفعات انجام کاری شمارش شود. کانتر ها برای این منظور طراحی شده اند عملکرد آنها بدین گونه است که با ازاءِ اعمال هر پالس ورودی به آن کانتر یکبار می شمارد.

Counter انواع Counter ها

کانتر ها از نظر عملکرد به سه قسمت تقسیم می شوند:

CU **کانتر های بالا شمار:** این کانتر به ازای یک پالس لبه مثبت که در ورودی S_CU . ظاهر شود ونیز خروجی کمتر از ۹۹۹ باشد، بصورت BCD یک شماره به بالا می شمارد. در ورودی PV یک مقدار ۲ بایتی قرار می گیرد که در صورت ۱ شدن پایه S این مقدار در خروجی CV بار می شود.

POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیم	۴۷	مبانی PLC
PowerEn.			

سایر ورودی وخروجی ها پایه CV: خروجی کانتر است و با اعمال پالس به ورودی، این پایه یکی یکی بصورت هگزادسیمال اضافه می شود. پایه CV_BCD :خروجی کانتر است که بصورت BCD می شمارد. پایه R : با یک شدن این پایه خروجی CV، 0 می شود پایه Q : به ازاءِ تمام مقادیر بزرگتر از "۱ " CV یک می باشد ، ودر صورت صفر شدن شمارش برابر صفر می شود

، CD کانترهای پایین شمار : این کانتر به ازای یک پالس لبه مثبت در ورودی S_CD ، P بصورت BCD یک شماره به پایین می شمارد.(در صورتیکه خروجی بیشتر از 0 باشد) با ۱ شدن پایه S مقدار PV در خروجی بار می شود.

پایه Q این کانتر به ازاءِ تمام مقادیر بزرگتر از "۱ " CV ، ۱ می باشد ، و در صورت صفر شدن شمارش برابر صفر می شود. در شکل (۲–۲۷) نمونه ای از این کانترها آمده است.

شکل (۲-۲۷)کانترهای پایین شمار

۳. S_CUD کانترهای بالا_پایین شمار : با توجه به شکل (۲–۲۸) این کانتر به ازای یک پالس لبه مثبت در ورودی CD رو به بالا و با یک پالس لبه مثبت در ورودی CD رو به پایین می شمارد ،اگر هر دو ورودی CD/CU با هم وارد شود، خروجی یکی بالا ویکی پایین می شمرد.(تغییر نمی کند.) .ما بقی پایه ها بصورت کانترهای بالا می باشد.

> - CU^{S_CUD}Q-- CD CV-- S CV_BCD-- PV - R

شکل (۲-۲۸)کانترهای بالا_پایین شمار

شرکت ره (وران فنون پتروشیمی 🔪 Poweren R	(۴ ۸)	مبانی PLC
DowerEn		
POWEIEI.		

نکته : از استفاده مکرر از یک کانتر ها در نقاط مختلف برنامه بعلت خطا های شما*ر*ش پرهیز کنید.

مثال۴ . یک شما*ر*نده طراحی کنید که از ۰ تا ۹ بشمارد و بعد از رسیدن به با هر پالس از صفر شروع کند.

برنامه یک $\mathrm{UP}_{\mathbf{C}}$ و یک مقایسه کننده است که از 0 می شمارد. هر گاه خروجی کانتر PV برنامه یک و می شمارد. هر کاه خروجی کانتر به ۹ رسید خروجی مقایسه کننده ست شده و سبب بار شدن PV در خروجی کانتر می شود

۲-۹ تایمرها

هرگاه نیاز باشد فاصله زمانی بین دو رویداد را اندازه گرفته و یا عمل خاصی را در مدت زمان مشخص انجام دهیم از تایمرها استفاده می کنیم. ماکزیمم زمان قابل اندازه گیری با تایمرها ۲ ساعت ۶۶ دقیقه و ۳۰ ثانیه بوده و مینیمم زمان قابل اندازه گیری برابر ۱۰ msمی باشد.

عملکرد پایه های مختلف تایمر پایه S : برای شروع بکار تایمر بکار میرود، که در انواع مختلف تایمرها عملکرد متفاوتی دارد. پایه Tv : طول بازه زمانی دلخواه است ودر تایمرهای مختلف عملکرد متفاوتی دارد. پایه R : در صورت ۱ شدن این پایه در موقع شمردن تایمر reset می شود. پایه BL : مقدار زمان باقیمانده از زمان vt پس از شروع شمردن که بصورت باینری میباشد. پایه BCD: همان زمان BI می باشد که به شکل دهدهی می باشد.

پایه Q : خروجی تایمر می باشد.

		Dz <i>G</i>
شرکت ره (ورزن فنورن بتروشیمی poweren a	(۴۹)	autica PLC
		€ .
PowerEn.		

۲-۹-۱ انواع تایمر ها

د (sp) Pulse timer المال لبه مثبت به پایه S تایمر شروع بکار (۲–۲۹) با اعمال لبه مثبت به پایه S تایمر شروع بکار میکند. تایمر به اندازه مدت زمان مشخص شده در پایه TV بعد از اعمال پالس به پایه Sبکار خود ادامه می دهد. اگر قبل از پایان زمان TV سیگنال S از 1 به 0 تغییر کند، تایمر متوقف می شود.

۲. SE Extend pulse Timer د همانطور که در شکل (۲-۳۰) مشاهده می شود، با اعمال لبه مثبت به پایه S تایمر شروع به شمردن میکند. برای ادامه شمردن دیگر نیازی به پالس سطح S نمی باشد، و تایمر بعد از گذشت tv ثانیه متوقف می شود. اگر در زمان روشن بودن تایمر پالس بالا رونده دیگری به پایه S اعمال شود، تایمر از اول شروع به شمردن می کند.

شکل (۲-۳۰) زمان بندی SE Extended pulls Timer شکل (۲-۲)

۲. on-Delay S5 Timer (S_ODT) در این تایمر اگر سیگنال لبه S مطابق شکل (T-T) در این تایمر اگر سیگنال لبه S مثبت به پایه S اعمال شود، تایمر شروع به کار میکند وبعد از گذشت T ثانیه اگر سیگنال پایه S هنوز (باشد خروجی ۱ می شود. پس از ۱ شدن خروجی هرگاه پایه S یک شود خروجی 0 می شود.

3. S_ODTS Retentive On-delay : مطابق شکل (۲-۳۲) با اعمال پالش با لبه مثبت به پایه S_{1} مطابق شکل (۲-۳۲) با اعمال پالش با لبه مثبت به پایه S تایمر شروع به شمردن می کند. برای ادامه شمردن دیگر نیازی به پالس سطح S نمی باشد. S تایمر شروع به شمردن به پالس سطح S نمی باشد. خروجی تایمر بعد از گذشت tv ثانیه ۱ می شود. اگر در زمان روشن بودن تایمر پالس بالا رونده دیگری به پایه S اعمال شود، تایمر دوباره شروع به شمردن می کند. وپروسه بالا از نو rz

شکل (۲-۳۲) زمان بندی S_ODTS Retentive On-delay شکل (۲-۲

۵. Off-Delay timer (S_OFFDT) Off-Delay timer) : مطابق شکل (۲-۳۳) تا وقتیکه ورودی S ۱ بوده و یا تایمر در حال کار کردن باشد خروجی تایمر ۱ می باشد با اعمال یک پالس لبه منفی به پایه S تایمر روشن می شود.

مبانی PLC

۵۱)

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی

PowerEn

مثال۲ . برنامه ای بنویسید که موج پریودیک زیر *ر*ا ایجاد کند.

حل: در برنامه شکل (۲–۳٤) فرض کنیم به ورودی S تایمر اول یک لبه مثبت اعمال شود،خروجی Q0.0 ، ۱ می شود. بعد از گذشت 2s خروجی 0 می شود ویک لبه مثبت به تایمر ۲ اعمال تایمر ۲ اعمال می شود خروجی این تایمر بعد از 3s یک پالس لبه مثبت به ورودی تایمر ۱ اعمال می کند. و این روند دوباره تکرار می شود.

المان $(*)^{+}$ همان خروجی $(*)^{-}$ است با این تفاوت که امکان ایجاد یک انشعاب *ر*ا می دهد.

۲-۱۰ انواع داده ها

برای نوشتن یک برنامه از انواع مختلف داده استفاده می شود. هر نوع از داده معرف اندازه و فرمت آن داده می باشد. انواع داده به سه دسته تقسیم بندی می شوند.

Elementary Data Types نوع داده های پایه

این نوع داده ها بیشترین کاربرد *ر*ا در برنامه نویسی دارد. انواع مختلف این نوع داده د*ر ز*یر آمده است.

- 🖌 داده های بیتی
- **BOOL** : که فقط می تواند مقدار 1 بعنوان (True) و 0 بعنوان (False) را داشته باشد.
 - 🖌 متغیر های 🛿 بایتی :
 - . مقادیر بین h مقادیر این FF h را قبول می کند. **Byte** •

	Byte n								
	7	6	5	4	3	2	1	0	
N	MSB LSB								

یت پر ارزش MSB: Most Significant Bit LSB: Least Significant Bit ییت کم ارزش

مبانی PLC

- 🖌 متغیرهای 2 بایتی :
- Word : مقدار این متغیر بین H 0000 تا FFFF H تغییر می کند. ودر واقع مجموع Y
 بایتی از بیت ها می باشد.

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی

PowerEn

INT : این متغیر مقادیر صحیح بین 32768- الی 32767+ را قبول می کند. در این متغیر MSB نشاندهنده بیت علامت می باشد. مقدار 0 بیت علامت نشاندهنده علامت مثبت ومقدار 1 آن نشاندهنده علامت منفی می باشد.

• S5TIME : در S7 برای نسبت دادن زمان به یک متغیر (در موقع استفاده از تایمر

۵۲

• Date : در S7 برای اختصاص داددن تاریخ بکار می رود.فرمت آن به شکل زیر است.

<u>Data Type</u>	<u>Length (bits)</u>	<u>Format</u>	<u>Format Examples</u>	
			Min.	Max.
DATE	16	Year-Month-Day	D#1990-01-01	D#2168-12-31

🖌 متغیرهای ٤ بایتی

● DWord: نوع این داده شبیه Word بوده با این تفاوت که طولش دو برابر است.

• DINT : فرمت این متغیر به شکل زیر می باشد.

شركت بربع آمران خافته خان متروشي والمشرو	(,) ()	PLC she
poweren r		I LC Crim
PowerEn.		

REAL : این فرمت برای متغیرهای اعشاری حقیقی می باشد، ۲۳ بیت کم ارزش این
 متغیر به عدد اعشاری مورد نظر اختصاص دارد و ۸ بیت بعدی به عنوان توان
 عدد می باشد. بیت پر ارزش نیز به علامت عدد اختصاص دارد.

 نوع داده TIME برای نشان دادن داده هایی از نوع زمان می توان از این متغیر استفاده نمود. مقدار ماکزیمم ومینیمم وهمچنین فرمت نگارش این داده در زیر آمده است.

T#+24d20h31m23s647ms Max. T# -24d20h31m23s648ms Min.

که day مخفف day (روز) ، h نشان دهنده ساعت m، (hour) مخفف minutes (دقیقه) ، s به معنی ثانیه (second) و ms به معنی میلی ثانیه (ms) است. برای یک داده نوعی لازم نیست تمام واحد های زمان را وارد نمود. به عنوان مثال T#5h10s یک ورودی صحیح است.

Complex Data Types **Y-1--Y**

این داده ها شامل انواع زیر می باشد.

آرایه ها : آرایه ها داده هایی پیچیده می باشند که تا ۶ بعد می توانند داشته باشند. تمام داده های یک آرایه باید از یک نوع باشند. محدوده و ابعاد یک آرایه به صورت زیر نمایش داده می شود.

یک بعدی : ARRAY[x1..x2 مثلاً [ARRAY[-1.4] یک آرایه یک بعدی با 6 عنصر[0]ARRAY تا ARRAY[4] می باشد. ARRAY[x1..x2 , y1..y2 , z1..z2 مثلاً ARRAY[0.4 ,-2..3,1..7] سه بعدی

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی Poweren	(۵۵)	مبانی PLC
PowerEn.H		

x2 محدوده های عناصر یک آرایه می تواند منفی، صفر، مثبت باشند ، اما حتماً با ید x1 از x

🔹 STRUCT ها : که یک مجموعه پیچیده از انواع داده ها می تواند باشد

Parameter Type ♥−1+−♥

این نوع داده علاوه بر انواع داده های یاد شده بالا می باشد و فقط برای تعریف پارامتر های IN ماین نوع داده علاوه بر انواع داده های COUNTER ها، وغیره بکار می رود

پرسشهای فصل دوم

- ۱. برنامه ای بنویسید که یک موج پریودیک با فرکانس Hz 50 ایجاد کند.
 - ۲. انواع روش های بکار گیری توابع را شرح دهید.
 - ۳. انواع Counter ها را نام برده و عملکرد هر یک را شرح دهید.
 - انواع تایمر ها را نام برده و عملکرد هر یک را شرح دهید.

فصل سوم **پیکربندی RACK و سخت افزار اصلی** PLC های سری 300 PLC

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی Poweren	۵۷	مبانی PLC
POWERED		

اهداف آموزشی

PLC معرفی کارتهای مختلف CPU به CPU

۲- معرفی کارتهای مختلفremote به PLC

۳-۱ ایجاد سخت افزار

شما می توانید سخت افزار مورد نظر را پس از ایجاد پروژه در قسمت Simatic station تنظیم نمایید. سخت افزار توسط STEP7 تنظیم میگردد ، این تنظیمات در هنگام Downloading به PLC منتقل میگردد .

پوشه Simatic 300 Station را باز نموده و بر روی نماد Hardware دو بار کلیک نمایید .

	Project	뿜 MPI(1)	_	
	Delete	Del		
	Insert New Object		Þ	SIMATIC 400 Station
PLC			۲	SIMATIC 300 Station
		E2	-1-	SIMATIC H Station
	Rename Object Duce subject	FZ Alb i Diale wa		SIMATIC PC Station
	Object Properties.	Alt+Return		Other station

شکل (۱-۳) ایجاد hardware جدید

پنجره " HW Config " مانند شکل (۲–۳) باز میگردد و CPU انتخابی شما هنگام ایجاد پروژه نمایش داده میشود . برای پروژه "CPU "First Project از نوع 214 CPU میباشد.

شکل (۲-۳) پنجره hardware configuration

۲−۳ پیکر بندی Slot های مختلف

ابتدا از منوی Catalog شاخه سری Simatic 300 را باز می کنیم. و از گزینه Rack 300 یک Rack یک Rack انتخاب می کنیم. (Rack 300 می کنیم) . مطابق شکل (۳–۳) Rail سخت افزار نمایش داده می شود.

🚍 (0) UR					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
1.1.1.	\cdot D oil (w w) (C $\dot{\bullet}$				

شکل (Rail (۳-۳) سخت افزار

شرکت به آوراری فنوری بتروشیمی	(29	میانی PLC
PowerEn.		

مطابق شکل (۳–٤) در هریک از Slot های (خانه های) این Rail باید کارتهای مربوطه را قرار داد. بعبارت دیگر باید هر یک از سخت افزارهای موجود را معرفی در اینجا مشخص و به PLC ، Download کنیم. Slot ها باید بدون جا خالی به ترتیب پر شوند. فقط Slot 3 از این قائده مستثنی می باشد ، که هرگاه از یک Rack استفاده نماییم ، باید خالی گذاریم.

شکل (Rail (۴-۳) سخت افزار

Slot 1 1–۲–۳

مربوط منبع تغذیه می باشد. از شاخه Simatic 300\PS 300 یکی از منابع را انتخاب نموده ، وآنرا به Slot شماره یکDrug & Drop می کنیم. دقت نمایید با انتخاب هر منبع و یا هر المان دیگر اطلاعات مربوط به آن در Box اطلاعات مربوط به المان در زیر صفحه درج می شود.

Slot 2 Y-Y-Y

به CPU اختصاص دارد. شماره PLC موجود را در از شاخه CPU ها پیدا میکنیم و آنرا Drug می کنیم. شماره یک PLC ، در بالای Module آن ونیز بر روی در آن می باشد(در بعضی موارد نیز لازم است در آنرا باز نموده و شماره آنرا مشاهده نمود.) در هنگام انتخاب PLC باید همه این شماره ها با شماره PLC انتخابی همخوانی داشته باشند.

Slot 3 *T*-*T***-***T*

به ماژول Im اختصاص دا*ر*د، که در بخش ۳–۳ به آن اشا*ر*ه خواهد شد.

Slot 11 ن Slot 4 ۴-۲-۳

محل قرار گرفتن ماژول های ورودی /خروجی آنالوگ ، دیجیتال، ارتباط پروسسورها و ماژول های تابع می باشد (همچنین می تواند خالی نیز با شد.) ماژول های مربوط به این Slot را می توان در شاخه 300 SM \Simatic 300 پیدا نمود.

POWEREN	شرکت رہ آوران فنون پتروشیمی	۶.	مبانی PLC
PowerEn.			

(DM300) Dummy ماژول ۱-۴-۲-۳

ماژولی می باشد که میتوان آنرا بجای ماژولی که بعداً نصب می شود قرار داد. به دلخواه می توان یک آدرس را برای این Slot رزرو نمود ویا آدرسی خالی نگذاشت.

SIM 374 ماژول ۲-۴-۲-۳

این ماژول میتواند برای شبیه سازی ورودی/خروجی های دیجیتال استفاده شود. این ماژول را نمی توان در پنجره Hardware Catalog پیدا نمود.

I/O ماژول های T-۴-۳

ماژول های وروودی و خروجی دیجیتال وآنالوگ در این Slot ها قرار میگیرند انواع ماژول های ورودی و خروجی با رنج ولتاژ های $5 \, \text{v} \cdot 10 \, \text{v} + 10 \, \text{s}$ ماژول های ورودی و خروجی با رنج ولتاژ های $5 \, \text{v} \cdot 10 \, \text{v} + 10 \, \text{s}$ ماژول ماژول ماژول و 20 mA ($1_5 \, \text{v} \cdot 10 \, \text{v} + 10 \, \text{s}$) ماژول با جریای های $1/0 \, \text{s}$ مازول ماژول با جریان های Catalog مربوطه قرار مازول در Slot مربوطه قرار داد.

کارت های آنالوگ هم بر مبنای جریان و هم بر مبنای ولتاژ می باشند. بر روی کارت ها یک سلکتور وجود دارد که با آن می توان ولتاژی و یا جریانی بودن کارت را انتخاب کرد. در سری ۳۰۰ آدرس کارت های آنالوگ از آدرس 256 شروع می شود. برای یک کارت ۱۲ بیتی ۱۶ کاناله به هر کانال ۱۲ بیته ۲ بایت اختصاص داده می شود. در استفاده از I/O های آنالوگی باید نکات زیر را در نظر گرفت:

- الف) نمی توان به محتویات آنالوگ بصورت بیتی دسترسی پیدا کرد. ب) ورودی خروجی آنالوگ در PII و PIO قرار نمی گیرد، بلکه هر زمان برنامه نیاز داشته باشد به I/O مراجعه می کند.
- ج) حداکثر فرکانس نمونه برداری Hz 400 می باشد. اگر نمونه بردار ی با سرعت بالا تر نیاز باشد، باید از کارت I/Oهای fast استفاده کرد.
- د) دستورات و توابع PLC که برای متغیرهای دیجیتال بکار برده می شود، را به همان صورت برای متغیرهای آنالوگ نیز می توان بکار برد.

مثال H. یک ورودی آنالوگ ۱۲ بیتی که با اعمال ولتاژ v = 0 عدد H = 0 و در ولتاژ v = 10 عدد FFF H (ا نشان می دهد (بین 0 تا 10 ولت تغییر می کند).

4095

PowerEn

1

x

۶۱

الف) 1 ولت معادل چه عددی می باشد؟

ب) عدد ۱ معادل چه ولتاژی است؟

داریم. FFF H = 4095 d می باشد داریم. FFF H = 4095 d می باشد داریم.

$$\frac{10}{1} = \frac{4095}{x} \implies x = \frac{4095 \times 1}{10} = 409$$
(14)
$$\frac{4095}{x} = \frac{10}{x} \implies x = \frac{10 \times 1}{10} = 2.44mv$$

RACK **۳-۳های توسعه یافته**

Slot سوم مربوط به ماژول Interface module)IM) می باشد. PLC های S7 دارای قابلیت توسعه پذیری می باشند. با این عمل می توان تعداد ورودی/ خروجی های تحت کنترل را تا چند برابر افزایش داد. S7 به ما امکان می دهد به جز RACK اصلی از RACK های EXPANSION نیز استفاده کنیم. که یا در نزدیکی RACK اصلی بوده و یا در فاصله ای دورتر از آن قرار دارد ماژول های IM وظیفه ارتباط بین Rack اصلی و Expansion را دارد. دو نوع ترکیب برای استفاده از ماژول های بسط یافته در سری 300 وجود دارد.

IM 365 استفاده از ماژول 1-3-

با این برد توانایی گسترش یک Rack (I) Rack توسعه یافته را داریم که محل نصب یک ماژول آن در Rack اصلی بوده و ماژول دیگر آن در Expansion , Rack 1 نصب می شود. در این ترکیب نیازی به Power Supply نمی باشد. حداکثر طول کابل ۱ متر می باشد.

IM 360, IM 361 استفاده از ماژول ۲-۳-۳

با این برد توانایی گسترش <u>سه</u> Rack توسعه یافته را داریم. محل نصب IM 360 در Rack در Rack این برد توانایی گسترش <u>سه</u> Expansion , Rack 1,2,3 ترکیب حداکثر فاصله ۱۰ متر بوده و به Supply Power نیاز دارد.

نکته : برای سری ٤٠٠ می توان حداکثر یک Rack اصلی (main) و 21 Expansion داشت. POWEREN

4-3 تنظیم پارامترهای سخت افزاری

برای تغییر پارامترهای ماژول (مثلاً آدرسها)، در یک پروژه بر روی ماژول دو بار کلیک نمایید.

CPU تنظیم پارامتر های CPU:

بر روی ماژول CPU در Rack مربوطه db k می نماییم.صفحه شکل(۳-۶) باز می شود.

Properties - CPU 3130	C-2 DP - (R0/S2)				
Time-of-Day Interrupts Cyclic Interrupt Diagnostics/Clock Protection Communication General Startup Cycle/Clock Memory Retentive Memory Interrupts Short Description: CPU 313C-2 DP 32 KB work memory; 0.1ms/1000 instructions; DI16/D016 integrated; 3 pulse outputs (2.5 kHz); 3 channels counting and measuring incremental encoders 24 V (30 kHz); MPI+ DP connector (DP master or DP slave); multi ties reprint with the reprint under the sum of and reprint area billing for the sum of					
Order No./ firmware	6ES7 313-6CE00-0AB0 / V1.0				
Name: Interface Type: MPI Address: 2 Networked: No	CPU313C-2DP(1) Properties				
ОК	CancelHelp				
CPU	شکل (۳-۶) ینجره تنظیم یارامتر های آ				

جبر روی پنجره شکل چندین بر گه وجود دارد، عملکرد هر یک به اختصار شرح داده می شود. 🚽 🚽

PowerEn

:General

در این صفحه می توان مشخصات آ, CPU آدرس و نوع Interface آن را مشاهده نمود.

:Startup

تعا*ر*يف

Startup : تغییر وضعیت سیستم از Stor به Start را Start گویند. حافظه پایدار retentive : حافظه ای است که با قطع برق بدلیل وجود باتری Back up از بین نمی رود. حافظه ناپایدار حافظه ایست که با قطع جریان برق از بین می رود. در صفحه Start up میتوان مد Start up را به یکی از صورتهای hot restart, warm در صفحه restart, cold restart, را به یکی از مرده است.

- Hot restart : بعد از Hot restart برنامه از جایی که متوقف شده است Run می شود و هیچکدام از حافظه های پایدار ونا پایدار از بین نمی رود.
- Warm restart : برنامه از ابتدا شروع به اجراء می کند و حافظه نا پایدار پاک می شود.
- Cold restart : برنامه از ابتدا شروع می شود و حافظه پایدار و ناپایدار پاک می شوند.

:Cycle /Clock Memory

گزینه Watchdog می باشد.در پنجره Scan Cycle Monitoring Time می باشد.در پنجره مربوطه باید یک زمان بر حسب میلی ثانیه وارد نمود اگر زمان Scan time (زمان لازم برای آنکه PLC کل برنامه را یکبار انجام دهد.) بیشتر از زمان Scan Cycle Monitoring باشد، CPU به حالت Scan time می رود. دلایلی که ممکن است. زمان Scan time زیاد شود عبارتند از:

- ۱. پروسه های ا*ر*تباطی
- ۲. رخ دادن یک سری از وقفه ها پشت سر هم
 - ۳. ایجاد یک Error در برنامه CPU

: Minimum Scan Cycle Time

این گزینه در PLCهای سری 300 فعال نمی باشد، اگر Scan time کمتر از حداقل زمان مشخص شده باشد CPU آنقدر منتظر می ماند تا Minimum Scan Cycle Time برسد. POWER

۶۳)

POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	۶۴	مبانی PLC

:Scan Cycle Load from Communication

با این پا*ر*امتر شما می توانید طول زمان پروسه های ارتباطی *ر*ا کنترل کنید. بعنوان مثال میتوان از پروسه های انتقال داده به CPU دیگر و یاLoad کردن بلوک ها بوسیله پروگرامر بعنوان نمونه هایی از پروسه های ا*ر*تباطی نام برد.

: Clock Memory

اگر گزینه Clock Memory انتخاب شود، CPU این امکان را به ما می دهد که یک بایت دلخواه داشته باشیم که با ۸ فرکانس مختلف تولید پالس نماید.نسبت اندازه طول این پالس ها به طول پریود (duty cycle) 50% می باشد. آدرس بایتی را که می خواهیم پالس های مذکور در آن ظاهر شود با ید در پنجره Memory Byte درج نمود. نرخ فرکانس های پالس های یاد شده در جدول زیر آمده است.

Bit	7	6	5	4	3	2	_1	0
Period duration (s):	2	1.6	1	0.8	0.5	0.4	0.2	0.1
Frequency (Hz):	0.5	0.625	1	1.25	2	2.5	5	10

: Retentive Memory

در این صفحه شما می توانید مشخص کنید محتویات کدام قسمت از حافظه بعد از ایجاد خطای قطع در تغذیه باقی بماند. البته این امر در صورت نبود باطری Back up می باشد، در صورت وجود باطری Back up بلوک ها داده های همیشه پایدار خواهد ماند.

Properties - CPU 313C-2 DP - (R0/S2)	×
Time-of-Day Interrupts Cyclic Interrupt Diagno General Startup Cycle/Clock Memor	ostics/Clock Protection Communication y Retentive Memory Interrupts
Retentivity Number of Memory Bytes Starting with MB0: Number of S7 Timers Starting with T0: Number of S7 Counters Starting with C0:	0

شکل (۲–۲) برگ Retentive Memory

درخانه اول باید تعداد حافظه های پایدار با شروع از بایت 0 را وارد کرد. در خانه دوم و سوم تعداد تایمرها و کانترهای پایدار را انتخاب می کنیم. **PowerEn**

در بعضی از CPU این امکان را داریم که DB های دلخواه را پایدار کنیم.

: Interrupts

هر اینتراپت سخت افزاری به یک OB از OB های 40 تا 47 اشاره می کند، ومی توان برنامه سرویس به اینتراپت مورد نظر را در OB مربوطه نوشت. در این صفحه میتوان تقدم Interrupt ها ی سخت افزاری را تعیین نمود.

نکته : باید توجه داشت که برای پذیرش اینتراپت ها باید کا*ر*ت ورودی اینتراپت پذیر داشته باشیم.

: Time-of-Day Interrupts

اگر بخواهیم برنامه ای بطور پریودیک هر روز ، دقیقه ، ساعت، ماه یا سال و... انجام شود ابتدا دوره دلخواه را در OB10 انتخاب نموده و سپس برنامه مذکور را در OB10 می نویسیم. گزینه های Start date و Start date شکل (۳-۸) به ترتیب روز شروع وساعت وقوع اینتراپت مربوطه را مشخص می کنند. از OB10 تا OB17 مربوط به این اینتراپت ها می باشد. می توان در این صفحه تقدم این اینتراپت ها را مشخص نمود، در CPU های سری ۳۰۰ فقط OB10 قابل تعریف می باشد.

Propertie	s - CPU 3	13C-2 D	P - (R0/S2)				×
Genera Time-of-l	al St Day Interrup	artup ts Cyc	Cycle/Clock lic Interrupt	Memor Diagno	y Rete ostics/Clock	entive Memory Protection	Interrupts Communication
	Priority	Active	Execution		Start date	Time of day	Process image partition
OB10:	2	Г	Every minute	•	01.01.94	00:00	OB1-PA 💌
OB11:	2	Г	None	-	01.01.94	00:00	OB1-PA 💌

شکل (۳–۸ Time-of-Day Interrupts)

: Cyclic Interrupts

همان اینتراپت پریودیک Time-of-Day Interrupts می باشد ، با این تفاوت که فقط زمانهای دوره آن کمتر از دقیقه است. از OB30 تا OB38 به این اینتراپت ها اختصاص دارد. مطابق شکل (۳–۹) هر کدام از بلوک های OB30 تا OB38 بطور پریودیک هر چند میلی ثانیه اجرا می شوند. این زمان برای ۸ بلوک متفاوت می باشد. پریود مربوط به هر OB در شکل (۳– ۹) در مقابلش درج شده است. مطابق شکل (۳–۹) در مقابل هر OB میتوان تقدم آنرا

۶۵

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	88	مبانی PLC
PowerEn.N		

مشخص نمود که rنج تقدم ها از 0,2,3...24 می باشد. تقدم ۲ به OB1 اختصاص دارد که کمترین تقدم می باشد. در سری ۳۰۰ فقط می توان از OB35 استفاده نمود.

Properties - CPU 416-1 - (R0/S2)						
General Time-o	Startup Sf-Day Interrupt	Cycle/Clock Memory Cyclic Interru	P Retentive Memory pt Diagnostics/Ck	Memory Interrupts bock Protection		
	Priority	Execution (ms)	Phase offset (ms)	Process image partition		
OB30:	7	5000	0	OB1-PA		
OB31:	8	2000	0	OB1-PA		
OB32:	9	1000	0	OB1-PA		
OB33:	10	500	0	OB1-PA		
OB34:	11	200	0	OB1-PA		
OB35:	12	100	0	OB1-PA		
OB36:	13	50	0	OB1-PA		
OB37:	14	20	0	OB1-PA		
OB38:	15	10	0	OB1-PA		
ОК				Cancel Help		

شکل (۳–۹) پنجره تنظیمات Cyclic Interrupts

مثال۲. فرض کنید ۱۶ ورودی دا*ر*یم برنامه ای بنویسید که اگر هریک از این ورودی ها برابر ۱ شد چراغ error خروجی با پریود T=1s چشمک بزند.

حل. ورودی ها را به بایت 0 و 1 وصل می کنیم و چراغ error را به خروجی Q4.0 وصل می کنیم.

چون پریود 1s است هر نیم پریود 500ms می شود بنابراین باید از OB33 استفاده نمود. برنامه بصورت زیر است.

Diagnostics/Clock

با انتخاب گزینه Report Cause Of Stop هرگاه سیستم به Stop رفت یک گزارش از علت

رفتن به Stop می دهد. I

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	(FY)	مبانی PLC
PowerEn.		

Protection

این صفحه برای حفاظت از برنامه *ر*یزی مجدد و قفل کردن برنامه جاری و یا انتخاب مد اجرای برنامه بکار می رود. .برای حفاظت سه سطح وجود دارد :

- ۱. **Keyswitch Setting :** در صورت انتخاب این گزینه PLC در صورتی قابل برنامه ریزی می باشد که کلید برنامه ریزی PLC بر روی آن باشد.
- ۲. Write_Protection با انتخاب این گزینه ابتدا جعبه دریافت Password فعال شده وامکان تعریف یک Password داده می شود. برنامه PLC در صورتی قابل تغییر می باشد، که Password مربوطه داده شود. برای خواندن برنامه نیازی به Password نمی باشد.
- ۳. Write/Read_Protection : با انتخاب این گزینه بدون دادن Password نه می توان برنامه *ر*ا تغییر داد و نه می توان برنامه *ر*ا از PLC خواند.

Properties - CPU 313C-2 DP - (R0/S2)
General Startup Cycle/Clock Memory Retentive Memory Interrupts Time-of-Day Interrupts Cyclic Interrupt Diagnostics/Clock Protection Communication Level of Protection • 1: Keyswitch Setting Mode • • • 1: Keyswitch Setting • Process Mode • • • 2: Write-Protection • • Permitted Increase in Scan Cycle Time by Test Functions: • • • 3: Write-/Read-Protection Password: • • Test Mode • • Test Mode • • • • •
OK Cancel Help

شکل (Write/Read_Protection (۱۰-۳

مطابق شکل (۳–۱۰) برای اجرای برنامه نیز دو مد دا*ر*یم:

- Test Mode : دراین مد می توان برنامه را خط به خط اجرا نمود. اجرای خط به خط برنامه به ما امکان اشکال زدایی برنامه را می دهد.
- Cycle ک. Process Mode در این مد برنامه خط به خط اجرا نمی شود بلکه می توان Time را تغییر داد. بعد از اجرای هر سیکل CPU منتظر می ماند تا این زمان طی شود.

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	<u>۶۸</u>	مبانی PLC
PowerEn.H		

بعد از انجام تنظیمات یاد شده با استفاده از فرمان Save and Compile داده ها برای انتقال به CPU آماده میشوند.

هنگامیکه پنجره "HW Config" را بستید نماد System DATA در پوشه بلوک ها ظاهر میگردد .

نکته : شما می توانید صحت تنظیمات خود را با استفاده از فرمان Station\Consistency check را در کنترل نمایید STEP7 راه حل های ممکن برای رفع خطاهایی که احتمال دارد رخ دهد را در اختیارتان قرار میدهد .

پرسشهای فصل سوم

- . نحوه استفاده از ماژول IM 360, IM 361 را ذکر کنید.
 - ۲. عملکرد بایت Clock Memory را شرح دهید.
- ۳. در بر گه Interrupt پنجره CPU property چه پارامتر هایی را می توان تنظیم نمود.

PowerEn.

مبانی PLC

اهداف آموزشی

۱- ارسال برنامه به PLC

۲- عیب یابی برنامه

PLC نصب ماژول ها ی

برای قرار دادن ماژول بر روی ریل مراحل زیر را انجام دهید . با توجه به شکل(٤–١) ماژول را به اتصال دهنده (Connector) BUS وصل نماید .

شکل (۴–۱) اتصال ماژول به (Connector) BUS

PowerEn

مطابق شکل (٤_٢) ماژول را بر روی ریل آویزان کرده و به سمت پایین بکشید .

۷١

شکل (۴–۲) اتصال ماژول به ریل

ماژول را در جای خود پیچ نمایید . شکل (٤-٣)

ماژولهای باقی مانده *ر*ا نیز وصل نمایید .

پس از نصب تمامی ماژولها کلید مربوطه را در CPU وارد نمایید . شکل (٤-٤)

PowerEn

۷۲

PLC ارسال برنامه به ۲-۴

پس از نوشتن برنامه کنترل پروسه نوبت به ا*ر*سال آن به PLC می شود. برای این منظور مراحل *ز*یر *ر*ا طی نمایید.

ابتدا می بایست ارتباط online را برای ارسال کردن برنامه بر قرار نمود. منبع تغذیه را بوسیله کلید ON/OFF روشن نمود . در این حالت دیود "DC 5v" بر روی CPU روشن میگردد . سوئیچ وضعیت عملکرد را به حالت Stop بچرخانید. LED قرمز رنگ "Stop" روشن میگردد .

RUN كردن CPU و بازگشت به حالت RESET ۳-۴

با توجه به شکل(δ - δ) برای rی ست کردن حافظه در PLC مراحل زیر را انجام دهید.

- ۱. سوئیچ وضعیت عملکرد را به حالت MRES برده و حداقل ۳ ثانیه نگه دارید آنگاه ، LED
 قرمز رنگ Stop شروع به چشمک زدن بطور آهسته می نمایید
- ۲. سوئیچ را رها کرده و دوباره به وضعیت MRES بر گردانید. هنگامیکه دیود Stop سریعاً شروع به چشمک زدن نمود Reset ، CPU شده است.

۳. اگر دیود Stop شروع به چشمک زدن سریع نکرد پروسه بالا *ر*ا تکرا*ر* نمایید .

توجه نماییدعمل Reset کردن حافظه تمامی اطلاعات موجود بر روی CPU را پاک می نماید و CPU را به حالت اولیه می برد . POW/PP
POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	٧٣	مبانی PLC
POWPLED			

CPU ارسال برنامه به درون CPU

حال سوئیچ وضعیت عملکرد را دوباره به حالت Stop برده تا PLC برای ارسال برنامه آماده گردد .

online برقراری ارتباط

با استفاده از پروژه " Getting Stared" که شما ایجاد کرده اید و یا پروژه -GS-LAD " " Example که موجود میباشد و تنظیم یک تست ساده ، طریقه ارسال برنامه PLC و عیب یابی آن را به شما نشان خواهیم داد .

برنامه Simatic Manager را باز نموده و برنامه مورد نظر را باز نمایید. علاوه بر پنجره "onfline" با رنگ متفاوت در "onfline" پنجره "online" را نیز باز نمایید حالت online و یا "offline " با رنگ متفاوت در Header پنجره نشان داده میشود .

View			
Off	line		
✓ Online			
	•		

در هر دو پنجره به پوشه Blocks بروید پنجره Offline وضعیت را در دستگاه برنامه ریز و پنجره Online وضعیت CPU را نشان می دهد . شکل (٤-۶)

شکل (۴-۶)

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی می	٧۴	مبانی PLC
PowerEn.		

نکته : توابع (SFCs) حتی در صورت reset کردن حافظه ، در CPU باقی می مانند . CPU این توابع مورد نیاز سیستم عامل *ر*ا تامین می نماید و لزومی به ارسال کردن آنها نبوده و پاک نیز نمیشوند .

پوشه Blocks را در پنجره Offline انتخاب نموده و با استفاده از فرمان PLC/Download بوشه CPU را در پنجره Offline انتخاب نموده و با استفاده از فرمان CPU را با فشردن کلید OK تایید نمایید .

شکل (۴–۷)

بلوک های برنامه پس از ارسال شدن در پنجره Online نیز نمایش داده میشوند . سوئیچ وضعیت عملکرد را به حالت Run-p برده ، دیود سبز RUN روشن شده و دیود Stop خاموش می گردد . CPU برای عملیات آماده می باشد. اگر چراغ قرمز روشن بماند . معنی است که خطا اتفاق افتاده است و برای تشخیص خطا میبایست به Diagnostic buffer مراجعه نمایید .

۴-۵-۴ ارسال بلوک های مجزا

برای اینکه خطاها بسادگی قابل تشخیص باشد میتوان بلوک را بصورت مجزا با استفاده از عمل Drag and Drop به CPU ارسال کرد .

هنگامیکه بلوک ها *ر*ا ارسال مینمایید کلید وضعیت عملکرد باید روی Stop و یا RUN-P باشد در حالت RUN-P بلوک های ا*ر*سال شده سریعاً فعال میشوند .

اگر بلو کهای دارای خطا به جای بلو ک های سالم ارسال گردند باعث ایجاد توقف در عملکرد سیستم میشوند برای جلو گیری از این حالت میبایست بلو کها قبل از ارساس تست گردند .

<u> </u>

شرکت ره آوران فنون پتروشیمی

PowerEn

اگر ترتیب ا*ر*سال بلوک ها را رعایت ننمایید (ابتدا بلوک های زیری و سپس بلوک های مرتبه بالاتر) CPU به حالت Stop میرود برای جلوگیری از این حالت تمام برنامه را با هم ارسال نمایید.

۷۵

در عمل گاهی نیاز دارید که بلوک ارسال شده را تغییر دهید برای این کار بر روی بلوک مورد نظر در پنجره Online کلیک نموده پنجره برنامه ریزی LAD\STL\FBD باز میگردد . سپس تغییر لازم را اعمال نمایید دقت کنید که بلوک بلافاصله پس از تغییر فعال میگردد .

4-4 عیب یابی برنامه

با استفاده از تابع Program Status می توان بلوک های برنامه را تست نمود برای این کار می بایست یک ارتباط online با CPU برقرار نمود. CPU در حالت RUN و یا RUN-P باشد و برنامه نیز ارسال شده باشد .

OB1 را در پنجره " ONLINE" باز نمایید ، پنجره برنامه ریزی LAD\STL\FBD باز میگردد. تابع Debug/Monitor را فعال نمایید.

🖹 (S7 First D:\Program File	s\Siemens\s7proj	i\\$7_Fir_1 ONLI	NE	
E 🛃 S7 First	System data	(1) 0B1	🕞 FB1	🕞 DB1
⊡	DB2	SFC20	SFC21	 SFC 22 SFC 45
Blocks	SFC52	🖽 SFC 64		

LAD عیب یابی برنامه در

بعد از ارسال برنامه به PLC می توان اجرای مرحله به مرحله آن را مشاهده نمود. برای نمونه یک مدا*ر* سری را در نظر بگیرید.

همانطور که اشاره شد برای مشاهده نتایج مرحله به مرحله اجرای دستورات گزینه Debug/Monitor را انتخاب می کنیم. در این صورت مطابق شکل (۲-۴) بعضی از قسمت های مسیر LADER بصورت ممتد سبز رنگ شده و سایر قسمت ها به صورت خط چین می شوند.

POWERENR	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	٧۶	مبانی PLC
Poweren.n			

خطوط ممتد نشانه آن است که مدا*ر* به منبع متصل می باشد و هر جا خطوط مقطع باشد به منزله آن است که سیگنال به آن قسمت نرسیده است .

شکل (۷-۴)

فرض کنید که ورودی Key_1، ۱ بوده و ورودی Key_1، 0 باشد.در شکل فوق وقتی سیگنال به Key_1 می رسد چون کلید Key_1 بسته می باشد از آن عبور می کند. به همین ترتیب سیگنال به Key_2 می رسد و چون کلید Key_2 کنتاکت باز می باشد بعد از Key_2 مدار به صورت خط چین می شود. در بعلت نرسیدن سیگنال به خروجی Green_light نیز فعال نمی گردد.

FBD عیب یابی برنامه در

در برنامه هایی که به صورت FBD می باشند نیز می توان اجرای مرحله به مرحله برنامه را مشاهده نمود. در این فرمت سیگنال ها توسط ۱و۱ نمایش داده میشوند و خطوط نقطه چین نمایانگر آن است که مدار منطقی مقابل کار نمی کند. (RLO صفر می باشد.)

STL عیب یابی برنامه در ۳-۶-۴

اگر در حالت STL باشیم بعد از مونیتور کردن جدولی حاوی اطلاعات زیر به نمایش در می آید.

(RLO) حاصل عمليات منطقى (STA) Status بيت (STANDARD) Standard status

RLO	STA	Standard

حال هر دو کلید را در مدار تست ببندید کلیدهای IO.2 , IO.1 در ماژول ورودی روشن میگردند دیود Q 4.0 در ماژول خروجی نیز روشن میشود .

شرکت ره اوران فنون پتروشیمی مربع	مبانی PLC
PowerEn	

در زبانهای برنامه نویسی گرافیکی (FBD,LAD) نتیجه تست را از روی تغییر رنگ Network می توان دنبال نمود، این تغییر رنگ نشان میدهد که وضعیت RLO در آن نقطه چگونگی است. در زبان برنامه نویسی STL رنگ ستـون RLO و STA هنـگام ایجاد RLO تغییر می کند. حال اگر مثلاً هر دو کلید IO.1 , IO.1 را در مدار تست ببندیم دیود Q 4.0 در ماژول خروجی نیز روشن میشود . نتیجه مونیتور کردن خروجی به صورت زیر است.

RLO	STA	Standard
1	1	0
1	1	0
1	1	0

نکته : توصیه میشود که برنامه های بزرگ را بطور کامل ا*ر*سال ننمایید زیرا خطایابی به علت وسعت برنامه و احتمال وجود خطاهای زیاد سخت میگردد. در عوض با ا*ر*سال بلوک های مجزا میتوانید به *ر*احتی برنامه *ر*ا تست و خطایابی نمایید .

پرسشهای فصل چهارم

۱- مراحل RESET کردن CPU را شرح دهید.

۲- نحوه نصب ماژول ها ی PLC را بیان کنید.

POWEREN.IR

POWEREN	شرکت ره آوران فنون پتروشیمی	YA	مبائی PLC
PowerEn.			

مراجع

تأليف : سيد حجت سبز پوشان	۱- خودکا <i>ر</i> ی با PLC
---------------------------	----------------------------

۲-عملکرد و کاربرد های PLC در اتوماسیون صنعتی تألیف : یان وارناک

POWEREN.IR